

“ÇÖLÇÜ” FİLMİ DAHA BİR BEYNƏLXALQ FESTİVALIN QALİBİ OLMUŞDUR



Rejissor Şamil Əliyevin bu ekran əsəri mayın 25-dən iyunun 1-dək Londonda keçirilmiş XV Rainbow Beynəlxalq film festivalında “Ən yaxşı bədii film” nominasiyasında qalib elan edilərək, əsas mükafata layiq görülmüşdür

Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin sifarişi ilə “Azərbaycanfilm” Kinostudiyasında lentə alınmış “Çölçü” filminin ssenari müəllifi Vidadi Həsənov, operatoru Rafiq Quliyev, rəssamları Rafiq Nəsirov və İbrahim Aminovdur.

Filmə Vidadi Həsənov, Bəhrüz Vaqifoglu, Cavidan Məmmədov və başqaları çəkilməmişlər.

“Çölçü” filminin süjeti belədir: şəhər həyatından uzaqda, təbiətlə ünsiyyətdə gənc çölçü yaşayır. Atası Ulu ona çölçülük həyatının sirlərini öyrədir. Atası vəfat edəndən sonra o, qəsəbədə gəlmiş qızla tanış olur. Bu qızla tanışlıq onun həyatında yeni səhifə açır, böyük, onun bixəbər olduğu dünyaya daxil olur...

“Çölçü” bədii filmi indiyədək 20 Beynəlxalq kinofestivalında və forumlarda iştirak etmiş, müxtəlif



mükafatlara, o cümlədən diplomlara layiq görülmüşdür. Bu ekran əsəri 2013-cü ilin “Humay” Milli Mükafatına layiq görülmüşdür. Film, həmçinin 86-cı “Oskar” mükafatının uzun siyahısında Azərbaycanı təmsil etmişdir.

BAKİ BEYNƏLXALQ MULTİKULTURALİZM MƏRKƏZİ YARADILACAQ

Prezident İlham Əliyev Bakı Beynəlxalq Multikulturalizm Mərkəzinin yaradılması haqqında fərman imzalayıb; fərmanla Bakı Beynəlxalq Multikulturalizm Mərkəzinin Nizamnaməsi də təsdiq edilib

Fərmanda qeyd olunur ki, sivilizasiyaların qovuşduğunda yerləşən Azərbaycanın zəngin mədəni-mənəvi irsə və tolerantlıq ənənələrinə malik olması beynəlxalq aləmdə etiraf edilən həqiqətlərdəndir. Mövcud milli-mədəni müxtəliflik və etnik-dini dözümlülük mühiti onu çoxmillətli, çoxkonfessiyalı diyar kimi dünya miqyasında mədəniyyətlərarası dialoqun bənzərsiz məkanı edib. Azərbaycan Respublikasında bu gün həmin mədəni, linqvistik, etnik rəngarəngliyin qorunmasına yönəldilən və uğurla həyata keçirilən dövlət siyasəti multi-

kulturalizm sahəsində əsrlərdən bəri toplanmış böyük tarixi təcrübənin xüsusi qayğı ilə əhatə olunmasını, zənginləşdirilməsini, cəmiyyətdə bu istiqamətdə qazanılmış unikal nailiyyətlərin beynəlxalq aləmdə təbliğinin gücləndirilməsini zəruri edir.

Fərmanla Nazirlər Kabinetinə Bakı Beynəlxalq Multikulturalizm Mərkəzinin binasının tikilməsi barədə təklif hazırlamaq, Mərkəzin fəaliyyətinin təşkili ilə bağlı zəruri maliyyə və maddi-texniki təminat məsələlərini həll etmək tapşırılıb.

LEONARDO DA VİNÇİNİN AVTOPORTRETİ XİLAS OLUNACAQ

İtaliya alimləri kağızın köhnəlməsinin analizi metodunu yaratmışlar

Bu metodun köməyi ilə Leonardo da Vinçinin ən məşhur əsərlərindən birinin –Turindəki Kral Kitabxanasında saxlanılan avtoportretinin məhv olmasının qarşısını almaq istəyirlər. Romadakı “Tor Vergata” Universitetinin nümayəndəsi Adriano Moska Konte demişdir: “1500-cü illərin əvvəllərində yaradılan portret uzun müddət çox pis şəraitdə saxlanılmış, işığın, rütubətin, mikroorqanizmlərin təsirinə məruz qalmış, çirklənmişdir. Nəticədə xeyli saralmış və qaralmışdır”.

Əks etdirilmiş işıq texnologiyasına əsaslanan yeni metod avtoportreti zədələmir və ondan nümunələrin götürülməsini tələb etmir.

ATƏT BAŞ KATİBİNİ DƏYİŞMƏDİ

ATƏT-ə daxil olan 57 dövlətin xarici işlər nazirləri qurumun baş katibi Lamberto Zanerin səlahiyyət müddətinin daha üç il müddətinə uzadılması haqda qərar qəbul edib



“BBC”-nin məlumatına görə, o, 2011-ci il iyulun 1-dən bu vəzifədədir. Bu tarixədək L.Zaner ATƏT-də münafiqşələrin aradan qaldırılması mərkəzində direktor, habelə BMT-nin Kosovodakı özəl təmsilçisi olaraq işləyib.

İtaliyalı diplomatın ATƏT-də səlahiyyətinin icrasının ikinci müddəti bu ilin iyulundan başlayır.

ALMANIYA İMMİQRANTLAR ÜÇÜN CƏLBEDİCİ ÖLKƏDİR

İqtisadi Əməkdaşlıq və İnkişaf Təşkilatının (İƏİT) mayın 20-də təqdim olunmuş araşdırmasında göstərilir ki, hazırda Almaniya immiqrantlar üçün cəlbediciliyinə görə ABŞ-dan sonra dünyada ikinci yeri tutur

Tədqiqatın müəllifləri qeyd edirlər ki, 2012-ci ildə Almaniya 400 min nəfər köçmüşdür. Əvvəlki illərinə nisbətən 38 faiz çox olan bu göstəricilər ilk növbədə Şərqi və Cənubi Avropa ölkələrindən – Polşa, Rumıniya və İtaliyadan Almaniya immiqrantlar axınının güclənməsinin nəticəsidir.

Dpa agentliyinin verdiyi məlumata görə, immiqrantlar üçün ən cəlbədicilərin ilk beşliyində ABŞ və Almaniya sonrakı yerləri Böyük Britaniya, İspaniya və Kanada tutur.

Yüksək ixtisaslı kadrların çatışmaması və əhalinin qocalması Almaniya əmək bazarının əcnəbilər üçün cəlbədicilərinə olduğunu söyləməyə əsas verir. Lakin Almaniya Federal Ticarət-Sənaye Palataları Birliyinin nümayəndəsi Stefani Kəniq uzunmüddətli perspektivdə bu meylin davam edəcəyinə əmin deyildir. Onun fikrincə, hazırda böhranla üzləşmiş ölkələrdə vəziyyət yaxşılaşan kimi bu adamların çoxu geri qayıdacaqdır.

SABİQ BAŞ NAZİRƏ 6 İL HƏBS CƏZASI

Təl-Əviv dairə məhkəməsi İsrailin sabiq baş naziri Ehud Olmertini altı il müddətinə həbs cəzasına məhkum edib

Ehud Olmertini Yerusəlimdə "Xolilend" məşhur yaşayış kompleksinin tikintisinə yardıma görə rüşvət almaqda günahlandırılır. O, İsrail tarixində real həbs cəzası alan ilk hökumət başçısıdır. Sabiq baş nazir Ali Məhkəməyə hökmdən şikayət edə bilməsə, zorlamaya görə həbsdə olan sabiq prezident Moşa Katsavadan sonra həbs cəzası alan ən yüksək rütbəli məmur olacaq.

Olmertinin 1990-ci illər - 2000-ci illərin əvvəllərində Yerusəlimin meri postundakı fəaliyyəti ilə bağlı olan "Xolilend" işi onun hökumət başçısı postundan istefasına səbəb olub və siyasi karyerasını bərpa etmək imkanından məhrum edib.



BMT-NİN SÜLHYARATMA KORPUSUNA İLK DƏFƏ QADIN RƏHBƏRLİK EDƏCƏK

Norveçli Kristin Lund BMT-nin Sülhyaratma Korpusuna rəhbərlik edən ilk qadın olacaq

Bu barədə mayın 13-də BMT baş katibi Pan Gi Mun açıqlama verib. Onun sözlərinə görə, 56 yaşlı norveçli general Kristin Lund avqustun ortalarında Kiprdə BMT sülhyaratma missiyasının rəhbəri olan çinli general Çao Liunu əvəz edəcək.

Qeyd edək ki, K.Lund 2007-2009-cu illərdə Norveç Ordu Qüvvələri Komandanlığının komandan müavini və Norveç Mühafizə Qüvvələrinin qarargah rəisi kimi xidmət göstərmiş. O, həmçinin Livanda və keçmiş Yuqoslaviyada BMT-nin hərbi tapşırıqlarına cəlb olunub.



FAŞİSTLƏRİN GİZLİ XƏZİNƏSİ AŞKARLANIB

Rusiyanın Avropa ilə sərhədində, Kaliningard vilayətində gizli anbarda İkinci Dünya müharibəsindən qalma xəzinə aşkarlanıb

Aşkar edilən kəhrəba 87 milyon avro dəyərinədir. Rusiya Federal Təhlükəsizlik Xidmətindən bildirilib ki, çəkisi 30 ton olan kəhrəba 1300 kisəyə qablaşdırılıbmış.

Bu xəzinə rusiyalı iş adamı Viktor Boqdanla bağlı açılan cinayət işi nəticəsində aşkar edilib. O, bunu xaricdə satmaq niyyətində imiş. 2012-ci ilin iyulunda barəsində cinayət işi açılan V.Boqdanın yaxın zamanda Polşadan Rusiyaya veriləcəyi gözlənilir.

MƏCBURİ KÖÇKÜNLƏRİN SAYI ARTMAQDADIR

2013-cü ildə dünyada məcburi köçkünlərin sayı 4,5 milyon nəfər artaraq, rekord həddə - 33,3 milyon nəfərə çatıb



Bu barədə BMT-nin Qaçqınların İşləri üzrə İdarəsinin hesabatında deyilir. Hesabat müəllifləri qeyd edirlər ki, məcburi köçkünlərin 65 faizini Qana, Konqo Demokratik Respublikası, Nigeriya, Suriya və Sudan vətəndaşları təşkil edir.

Sənədin təqdimat mərasimində BMT-nin Qaçqınların İşləri üzrə İdarəsinin ali komissarı Antonio Quterriş bəyan edib ki, dünyada yeni münafişlərin sayı artır, köhnələr isə həll olunmur. O qeyd edib ki, məcburi köçkünlərin sayı artdıqca, köməyə ehtiyacı olan insanlara yardım etmək çətinləşir.

Hesabatda qeyd olunur ki, ən pis durum Suriyadadır. Burada hər gün 9,5 min insan məcburi köçkünə çevrilir. Dünyada məcburi köçkünlərin ümumi sayının 43 faizini suriyalılar təşkil edir.

Avropa ölkələrində isə məcburi köçkünlərin sayı 2,2 milyona çatıb. Hesabatda qeyd olunur ki, hazırda Azərbaycanda 543 min məcburi köçkün var. Ermənistanda 8 min, Gürcüstanda 206 min, Rusiyada 34 min, Türkmənistanda 4 min, Özbəkistanda isə 3 min məcburi köçkün var.

NİDERLAND HƏBSXANALARINDA İŞÇİLƏRİN SAYI MƏHBUSLARI ÜSTƏLƏYİR

Bu barədə Niderlandın Ədliyyə nazirliyi açıqlama verib

Məlumatda bildirilir: “Hazırda cəza çəkmə müəssisələrində məhbusların sayı 9 710, penitensiar xidmət işçilərinin sayı isə 9 914 nəfərdir”. Qeyd edək ki, hazırda Niderlandda həbsxanaların bağlanması və yaxud birləşdirilməsini nəzərdə tutan islahatlar aparılmaqdadır.

UKRAYNA PREZİDENTİNİN ANDIÇMƏ MƏRASİMİ

İyunun 7-də Ukrayna Ali Radasının binasında ölkənin yeni seçilmiş prezidenti Pyotr Poroşenkonun təntənəli andiçmə mərasimi keçirilib



Əvvəlcə Ukrayna Mərkəzi Seçki Komissiyasının sədri Mixail Oxendovski mayın 25-də keçirilmiş növbədənənar prezident seçkilərinin rəsmi nəticələrini elan edib. Sonra Konstitusiya Məhkəməsinin sədri Yuri Baulin Konstitusiya kitabını və "Yevangeliya"nı yeni prezidentə təqdim edib. P. Poroşenko əlini İncilə basaraq and içib. O, daha sonra prezidentin Ali Radadakı kürsüsünə qalxaraq orada andın mətnini imzalayıb.

Andiçmə prosedurlarından sonra Ukraynanın yeni prezidenti Pyotr Poroşenko ölkədəki vəziyyət, dövlətin daxili və xarici siyasəti barədə geniş nitq söyləyib.

Mərasimdə xaricdən 60-a yaxın rəsmi nümayəndə heyəti iştirak edib. Azərbaycanı Milli Məclisin sədri Oqtay Əsədov başda olmaqla Azərbaycan parlamentinin nümayəndə heyəti və ölkəmizin Ukraynadakı səfiri Eynulla Mədətli təmsil etmişlər.

P. Poroşenko 2004-cü ildə "narıncı inqilab"dan sonra siyasət aləmində tanınmağa başlayıb. İnqilab nəticəsində Ukrayna prezidenti seçilən Viktor Yuşşenkoya maliyyə və informasiya dəstəyi verib. Çoxları onun dövlətin ikinci adamı olacağını gözləsə də, bu, baş vermədi.

P. Poroşenko baş nazir vəzifəsinə namizədlərdən biri idi. Lakin 2005-ci ilin yanvarında bu vəzifəni Yuliya Timoşenko tutdu. P. Poroşenko isə Milli Təhlükəsizlik və Müdafiə Şurasının katibi vəzifəsi ilə kifayətlənməli oldu. Milli Banka, xarici işlər və iqtisadi inkişaf nazirliklərinə rəhbərlik edən P. Poroşenko yüksək vəzifələrdə kifayət qədər təcrübə toplayıb.

O, 2012-ci ildə müstəqil deputat oldu. 2013-cü ilin sonunda Kiyevdə kütləvi etiraz aksiyaları başlayandan sonra P. Poroşenkonun nüfuzu sürətlə artmağa başladı.

"Forbes" jurnalının məlumatına görə, P. Poroşenko ukraynalı iş adamları arasında yeddincidir. Onun sərvətinin bir milyard avro olduğu deyilir. Qənnadı sənayesindəki müəssisələri P. Poroşenkoya "Şokolad kralı" ləqəbini qazandırır. Əleyhdarları bildirirlər ki, o, prezident olmağı dövlət maraqları yox, ilk növbədə şəxsi maraqları üçün istəyir.

P. Poroşenko bildirib ki, Krımın Rusiyaya birləşdirilməsini və ölkənin şərqində keçirilən qondarma referendumları tanımır. Onun sözlərinə görə, mayın 25-də Ukrayna xalqı strateji seçimini edib. Bu seçim Avropaya inteqrasiyadır.

İORDANIYA ŞAHZADƏSİ BMT-NİN KOMİSSARI TƏYİN OLUNUB

BMT-nin baş katibi Pan Ge Mun İordaniya şahzadəsi Zeyid Raad Zeyid əl-Hüseyni insan haqları üzrə komissar təyin edib

O, bu vəzifədə Navanethem Pilleyi əvəzləyəcək. Xanım Pilley 2008-ci ilin sentyabrından komissar vəzifəsində çalışıb.

Zeyid Raad Zeyid əl-Hüseyn yeni vəzifəyə təyin olunanadək İordaniyanın BMT-dəki təmsilçisi olub.



TÜRK YAZISININ ŞUMER HEROQLİFLƏRİNDƏN BAŞLANMASI ARTIĞ ELMDƏ SÜBUT OLUNMUŞDUR

Mayın 22-də Qazaxıstanın paytaxtı Astana şəhərində türkdilli dövlətlərin “Türk yazı günü” mövzusunda Beynəlxalq forumu keçirilmişdir

Forumun iştirakçısı, Qazaxıstanın ictimai siyasi xadimi, şair, yazıçı-ədəbiyyatşünas Oljas Süleymenov AzərTAc-a müsahibəsində demişdir ki, Türk Akademiyasının forumunun türk yazısına həsr olunmasının çox böyük əhəmiyyəti vardır. Türk yazısının şumer heroqliflərindən başlanması artıq elmdə sübut olunmuşdur.

Bu məsələ “www.oljas1001 söz” saytında da müxtəlif dillərdə öz əksini tapacaqdır.

“Növbəti belə foruma qədər böyük türk yazısı ilə əlaqədar dolğun bir kitabın ərsəyə gəlməsi vacibdir. Bu kitab ortaq türk yazısının problemlərinə həsr olunacaqdır. Ona görə ki, türk xalqlarının, türk mədəniyyətinin tarixi bir başa türk yazısı ilə sıx bağlıdır” - deyər O.Süleymenov bildirmişdir.



YAXIN VAXTLARDA “VAHİD TÜRK TARİXİ” KİTABI ÜZƏRİNDƏ İŞƏ BAŞLANILACAQ

Astanada fəaliyyət göstərən Türk Akademiyası türk dünyasının tarixinin yazılması ilə bağlı Türkdilli Dövlətlərin Əməkdaşlıq Şurasının Zirvə görüşündə qəbul olunmuş qərarın icrasına hazırlaşır



Bu sözləri Türkdilli Dövlətlərin Əməkdaşlıq Şurasının baş katibi Halil Akıncı AzərTAc-a müsahibəsində demişdir.

H.Akıncının sözlərinə görə, yaxın vaxtlarda vahid türk tarixi kitabı üzərində işə başlanılacaq və bu Türk Akademiyasının ilk genişmiqyaslı layihəsi olacaqdır.

Baş katib bildirmişdir ki, türk dünyasının böyük mütəfəkkiri Mirzə Fətəli Axundzadənin irəli sürdüyü ortaq türk əlifbası ideyasını həyata keçirmək üçün təşəbbüslər olsa da, bu işə sistemli və məqsədli şəkildə yalnız son illər başlamaq mümkün olmuşdur. Bununla yanaşı, ortaq dilin formalaşdırılması və ortaq tarixin yazılması istiqamətində araşdırmalara başlanılmışdır.

“Türk yazısı bu gün xeyli geri qalmışdır. Təəssüflə deməliyəm ki, indiyədək türk tarixi başqaları tərəfindən yazıldığından bu qəbul oluna bilməz. XIV əsrdən başlayaraq Avropa mərkəzli bir tarix yazılmış və türklərin tarixdəki roluna kölgə salınmışdır. Türk Akademiyası bütün bu yanlışları aradan qaldıra biləcək bir qurumdur. Əslində bu, çətin bir iş deyildir. Çünki yüz illər bundan əvvəl qələmə alınmasına baxmayaraq, “Divani-lügət-it-türk” bu baxımdan çox əlverişli bir mənbədir. Oradakı sözlərin demək olar ki, hamısı müxtəlif türk dillərində istifadə olunaraq, ortaq dilin bazasını formalaşdırmaqdadır. Ən əhəmiyyətlisi odur ki, hər şeydən əvvəl ortaq tarix dərsləri yazılmalı və tədris olunmalıdır,” – deyər H.Akıncı vurğulamışdır.

FACEBOOK-UN SAHİBİNİN HƏYAT TƏRZİ

Dünyanın ən populyar sosial şəbəkəsinin sahibi Mark Zukerberq ən gənc milyarderlərdən biridir



O, 25 milyard dollarlıq sərvətə malikdir. Fəqət, pullarına rəğmən, Mark çox sadə və təvazökar insandır. Facebook-dakı əməkdaşların boss yox, lider saydıqları M.Zukerberq ayda 1 dollar maaşa işləyir. O, həftənin 5 günü, hər gün 10 saat ofisdə olur.

Maraqlısı odur ki, Markın ofisdə onlarla masası var və bu masalar Facebook-un əməkdaşlarının masalarından heç nə ilə fərqlənir.

Xanımı Prissilla Çen ilə orta səviyyəli amerikalıların yaşadığı villada ömür sürən Markın macar çoban iti cinsindən olan Bist adlı iti də var.

Bistin Facebook-dakı səhifəsinin 2 milyon daimi izləyicisi qeydə alınıb.

Facebook-un loqosunun mavi rəngdə olmasına gəldikdə isə, Mark Zukerberq deyir: "Rəng seçimi ilə bağlı problemlərim var. Məhz bu səbəbdən də mavi rəngi seçdim".

Harvard Universitetində oxuduğu illərdə yunan, latın, fransız və ivrit dillərində sərbəst danışması ilə diqqət çəkən Mark Zukerberq qədim yunan dilində gözəl şeirlər də söyləyirmiş.

JESTLƏRİ TANIYAN KLAVİATURANIN PROTOTİPİ HAZIRLANMIŞDIR

"Microsoft" şirkəti əllərin jestlərini tanıya bilən klaviaturanın prototipini (ilk nümunə) hazırlamışdır

Mütəxəssislərin sözlərinə görə, bu qurğu informasiyanın daxil edilməsi metodlarını daha da asanlaşdıracaqdır. Kanadanın Toronto şəhərində keçirilən "Computer Human Interaction" konfransında təqdim olunmuş qurğu haqqında "PC World" nəşri xəbər vermişdir.

Şirkətin tədqiqatlar bölməsi tərəfindən hazırlanmış klaviaturanın prototipi klavişlərlə yan-yan 64

sensorla təchiz olunmuşdur. Sensorlar klaviatura ilə işləyərkən əllərin hərəkətini tanıyır.

Digər bir məlumata görə, şirkətin ABŞ-da yerləşən başqa bir laboratoriyası isə informasiyanın "Kinect" sensorunun köməyi ilə jestləri tanıyan ənənəvi klaviatura və mausun kombinasiyası vasitəsilə daxil edilməsi texnologiyası üzərində də işləyir.

SMS MƏLUMAT YAZMAQ ÜZRƏ DÜNYA REKORDU

Braziliyanın 16 yaşlı sakini Marsel Fernandes SMS məlumat yazmaq üzrə dünya rekordu qazanmışdır

Yeniyyətmanın bu nailiyyəti Ginnesin Rekordlar Kitabına daxil edilmişdir.

Nyu-Yorkda keçirilmiş yarışın iştirakçıları telefonda ingilis dilində aşağıdakı frazanı yığmalı idilər: "Serrasalmus və Pygocentrus növündən olan itidişli pıranalar dünyada şirin suda yaşayan ən yırtıcı balıqlardır. Lakin əslində onlar nadir hallarda insanlara hücum edirlər" ("The razor-toothed piranhas of the genera Serrasalmus and Pygocentrus are the most ferocious freshwater fish in the world. In reality they seldom attack a human").

M.Fernandes tapşırığın öhdəsindən 18,19 saniyəyə gəlmişdir. Övvəlki rekord 18,44 saniyə olmuşdur.

Yeniyyətmə bildirmişdir ki, məlumat yığmaq sahəsindəki vərdişini 2009-cu ildə stolüstü kompüterindən sonra mükəmməl şəkildə inkişaf etdirmişdir. Yeni kompüter almağa pulu olmayan yeniyyətmə yalnız smartfondan istifadə etməyə başlamışdır.

Braziliya kollecində fizikanı öyrənən M.Fernandes eyni zamanda demişdir ki,, SMS göndərməyin aludəçisi deyildir.



NAZİR: "MOBİL OPERATORLAR ÜÇÜN VAHİD TARİF SİSTEMİ TƏTBİQ OLUNACAQ"

"Yaxın zamanda mobil operatorlar üçün ara bağlantıya görə daha aşağı qiymətə vahid tarif sistemi tətbiq olunacaq"

Bunu mayın 24-də jurnalistlərə açıqlamasında Rabitə və Yüksək Texnologiyalar naziri Əli Abbasov bildirib.

Nazirin sözlərinə görə, mobil tariflərin endirilməsi üçün danışıqlar davam etdirilir: "Hər üç operatorla apardığımız müzakirələrin nəticəsindən asılı olaraq, yaxın zamanlarda mobil operatorlar üçün ara bağlantı tariflərinə görə daha aşağı qiymətə vahid tarif sistemi tətbiq olunacaq".

Ə. Abbasov qeyd edib ki, bu həm rəqabət mühitinə artırılmasına və qiymətlərin aşağı salınmasına gətirib çıxaracaq.



ANDROİD-Lİ NOUTBUK HAZIRLANACAQ

HP şirkəti Android üzərində işləyən noutbuk istehsal etməyə hazırlaşır



Yeni məhsulun maraqlı xüsusiyyəti onun sim-kart üçün slotla təchiz edilməsidir. Məlumat üçün bildirik ki, Android – mobil qurğular - yəni smartfon və planşetlər üçün, nəzərdə tutulmuş əməliyyat sistemidir. Bu əməliyyat sisteminin noutbukda tətbiqinə ilk dəfə cəhd edilir.

HP SlateBook 14 adlandırılan bu qurğu 14 düymlük, FullHD ölçülü sensor displeylə, BeatsAudio audiosistemi ilə təchiz ediləcək və Nvidia Tegra çipi əsasında işləyəcək.

Noutbukun korpusunda standart girişlərlə yanaşı, micro-sd kart, əsasən də sim-kart üçün nəzərdə tutulmuş slotlar var. Noutbukun tərtibatçıları, deyəsən, onu maksimal şəkildə

mobil və planşetə oxşar etmək istəyirlər.

İRAN HAKİMİYYƏTİ "WHATSAPP"İ YASAQLADI

Bu haqda internetlə bağlı cinayətlərə nəzarət komitəsinin katibi Əbdülsalam Hürremabadi açıqlama verib

O, bunu qısa mesaj xidməti olan "WhatsApp"-ın başqa bir sosial şəbəkə, "Facebook" tərəfindən satın alınması ilə əlaqələndirib. Komitə katibi onu da əlavə edib ki, bu mesaj sisteminin yasaqlanması həm də onun amerikalı "sionist Mark Tsukerberg tərəfindən" hazırlanmasıdır.

Xəbərlərə əsasən, yaxın zamanda qurumun "Viber", "Tango" və "Instagram" kimi sosial şəbəkə əlavələrinin də taleyi ilə bağlı qərar qəbul edəcəyi gözlənilir.

Bu komitə 2009-cu ildə yaradılıb. Onun tərkibinə 6 nazirlik və daha 7 məmur daxildir. Quruma ölkənin baş prokuroru başçılıq edir.



“ORİJİNAL MİKROB”

(Hekayə)

Əziz Nesin
(Türkiyə)



Qaraqabaq professor assistentləri və tibb tələbələri ilə palataya girdi. Göz xəstəlikləri şöbəsinin müdiri olan professor sərtliyi, tərsliliyi, qaraqabaqlığı və çox az danışması ilə tibb mütəxəssisindən çox Birinci Dünya müharibəsinin generallarına bənzəyirdi. Soyuq adam idi. Yerli-yersiz ətrafındakılarla soyuq davranırdı. Təkcə tələbələri, assistentlər deyil, dostları da ondan çəkinir və yan gəzirdilər. Bütün bunlara baxmayaraq, tibb aləmində çox tanınırdı, bir çox beynəlxalq tibb təşkilatlarının üzvü idi. Elmi araşdırma və yazılarıyla tibb ədəbiyyatında özünəməxsus yeri vardı. Elə buna görə də, ona böyük hörmət göstərirdilər.

Palatadakı çarpayıların önündə ən çox bir dəqiqə dayanırdı. Assistent həkimlər, professorlar, onlardan bir şey soruşacaq deyər, həyəcanlı idilər.

- Bu xəstə yenidir?

Solundakı assistent:

- Bəli, dünən gəldi.

- Nə olub?

- Hələ ki, bilmirik. Gözləri sancır və dayanmadan baş ağrısından şikayət edir.

Sancıdan qıvrılan xəstənin qanlı və irinli gözlərinə uzaqdan baxdı, dodaqlarının ucunda anlaşılmaz bir səs çıxartdı.

- Analizlər?

- Hamısını etmişik.

- Pes...

Çox qısa danışan professorun xəstə gözdən nümunə götürülmüş irini istədiyini anlamışdılar. Professor bəzən istəyini ingiliscə bu cür qısa sözlərlə ifadə edirdi.

Professor otağına getdi. Assistentlər bu sabahkı müayinədən yaxşı qurtarmışdılar. Xəstələrin əsl müayinəsi bundan sonra başlayacaqdı.

İki assistent xəstə gözdən irin nümunəsini götürdüklerini professorla xəbər verdilər. Professor mikroskopun üstünə əyildi. Uzun bir müddət eləcə qaldı. Başını mikroskopdan qaldıraraq gülümsəyirdi. İllərdir yanında işləyən assistent həkimlər müəllimlərinin gülümsədiyini ilk dəfə idi görürdülər. Professor rəfdəki qalın kitablardan bir neçəsini götürüb bir az vərəqlədi, oxudu. Arabir astadan “Tamam...”, “Bəli...”, “Hmmm...” kimi sözlər deyirdi. Onu ayaq üstə, diqqətlə izləyən iki assistentinə dedi:

- O biri yoldaşları da çağırın, tələbələr də gəlsin!

Professorun otağı tələbə və gənc həkimlərlə doldu. Qaraqabaq, güldüyünü ömründə heç kimin görmədiyini professor bayramda sevinən uşaq kimi idi; yoxsul bir uşağa bayramda heç gözləmədiyini

vaxtda hədiyyə verilmiş kimi... O ağırlıqda adam yerində dayana bilmir, sanki qaynayır, mikroskopun ətrafında hoppanırmış kimi o yana-bu yana gedib gəlirdi.

- Uşaqlar, - tələbələrinə və assistentlərinə belə deyirdi, - böyük bir şans... Çox böyük bir şans... Orijinal, olduqca orijinal mikrobla rastlaşmışıq. Çox az görülən, rast gəlinən bir hadisədir. Belə bir hadisəni ömründə heç görməmiş həkimlər çoxdur. Siz hələ tələbə ikən bu cür bir hadisəylə qarşılaşdığınız üçün çox şanslısınız. Bu xəstəliyə milyonda, hətta beş-on milyonda bir rast gəlinir.

Professor əllərini ovuşdurur və tez-tez "orijinal bir mikrob" deyib dayanırdı.

- Bu mikrobu həyatımda ikinci dəfədi görürəm. Parisdə assistentlik etdiyim vaxt mənə professorum göstərmişdi. Xəstə bir Afrika sakini idi. Əgər müdaxilə olmasa, bu mikrob gözə düşəndən qırx səkkiz saat sonra göz kor olur. Göz kor olan kimi də ağrılar dayanır. Onun üçün də təcili müdaxilə lazımdır. Assistentindən soruşdu:

- Ağrılar nə zaman başlayıb?

- Dünən səhər başlayıb, dünən gecə xəstəxanaya yerləşdirdik.

- Eh, deməli, müdaxilə olunmasa, iyirmi dörd saat sonra gözləri görməyəcək. Ağrı çox qorxuncdur. Çünki mikroblar göz vəzlərinə yerləşib qısa müddətə yetişir və beynin görmə mərkəzinə yayılaraq oranı məhv edir. İndi hamınız sıra ilə gələn mikrobunu yoxlayın.

Assistent və tələbələr mikroskopa əyilib, orijinal mikrobu müşahidə edərkən professor da dostluq etdiyi həkimlərə, tibb adamlarına telefonla bu hadisəni xəbər verirdi. Xəbər deyil, sanki bir müjdə verirdi. Özü əməlli-başlı peşə eşqinin həyəcanına dalmışdı.

- Möhtəşəm... Müdhiş bir şeydi. Hər zaman tapılan və rast gəlinən mikrob deyil. Hə... Deməli, siz heç görməmişiniz? Çox nadir mikrobdu, dostum. Türkiyədə bunu görən həkim olduğunu zənn etmirəm. Böyük bir entuziazm içindəyəm.

Dəstəyi asan kimi yanındakılara dedi:

- Gördünüzümü, deyir ki, o da belə bir orijinal mikrob görməyib. Hamısı da məşhur həkimlərdi, amma bu orijinal mikrobdan xəbərləri yoxdur.

Dayanmadan ora-bura, tibb dərnəklərinə, həkim birliklərinə zəng edir, ordakılara açıqlama verirdi:

- Mikrob açıq havada dərhal ölür, yaşamır. Buna görə də, yoluxucu xəstəlik deyil. Yoxsa, insanların hamısı dərhal kor olardı. Mikroba diqqət edin.

Mikrobun yaşaması üçün onu çox dəyərli, qiymətli bir əşya kimi qoruyurdu.

Həyəcandan günorta yeməyini belə unutmuşdu. Assistentlərinə mikrobla bağlı tapşırıqlar verirdi. Assistentlərdən ikisi bu orijinal mikrobun min qat böyüdülmüş şəklini çəkməli idi. Digər iki assistent isə tələbələrin də köməkliyi ilə orijinal mikrobu çoxaltmaq üçün kultura (bakteriyaları hazırlamaq üçün mühit) hazırlayacaqdı. Müxtəlif ortamda turşular, yağlar, ət suyu içində təcrübələr edəcək, nəticələri açıqlayacaqdılar. Professor özü isə bir tərəfdən kitabları qarışdırır, bir tərəfdən də qeydlər edirdi.

Həmin gün xəstəxananın göz şöbəsində orijinal mikrobla məşğul olmaqdan başqa bir iş görülmədi. Tibb bacıları, xəstə baxıcıları, xadimələr belə orijinal mikrobla məşğul idilər. Xəstəxana yaranandan bəri hələ belə hərəkətli, belə canlı bir gün yaşamamışdı. Xəbəri eşidən o biri şöbələrin işçiləri də mikrobu görmək üçün göz şöbəsinə doluşmuşdular. Professor onlara şövqlə danışır, danışır, danışdı...

Adətən belə olmasa da, o gün göz şöbəsində axşamdan keçənə qədər işlədilər. Ertəsi gün fakültədə professorun verəcəyi konfrans üçün hazırlıqlar aparılırdı.

Professor evinə çox gec getdi. Hazırlayacağı elmi araşdırma üçün bütün gecə səhərə kimi çalışdı.

Bu iş dünyası tibb ədəbiyyatında çox önəmli bir yer tutacaq və çox maraqlı bir elmi araşdırma olacaqdı. O gecə, demək olar ki, heç yatmadı. Bir qədər yatsa da, onu yarıyuxulu, yarı oyanıq, qarabasmalar içində keçirdi. Tezdən xəstəxanaya qaçdı. Orijinal mikrob yaşayırdımı? Vacib olan göz vəzilərinin xaricində də mikrobun yaşada bilmək və çoxaldaraq təcrübələr keçirtmək idi. Bəli, mikrob çoxalmışdı, bir hissəsi də yaşayır, çoxalırdı.

Professor sevincindən az qala uçurdu. Gülür, qəhqəhə çəkir, hər kəsi tərifləyir, hətta xadimlərlə də zarafatlaşırdı.

Fakültə zalında çıxışını xüsusi seçilmiş elm adamları böyük maraqla dinlədilər.

Orijinal mikrobun üstündə təcrübələr davam etməkdə idi. Professor bu orijinal hadisəni ölkədən kənardakı məşhur həkim dostlarına, müəllimlərinə və tibb birliklərinə teleqrafla bildirdi.

Göz şöbəsi tam və nümunəvi bir elmi araşdırma mərkəzinə çevrilmişdi. Bütün həkim, assistent və tələbələr professorlarından özlərinə keçən peşə eşqinin coşqusu içində dayanmadan çalışırdılar.

Yuvarlaq və halqa formasında olan orijinal mikrobun yeni mühitdə forma dəyişdirdiyini, incəlib uzandığını müşahidə edən üç assistent bu sevincin təsiri ilə professorun qapısını döyməyi unudub, otağına qəfildən girdikləri zaman arxasını onlara çevirib oturmuş müəllimlərinin barmaqlarını şaqqıldadaraq, sevinclə atılıb-düşdüyünü gördülər. Baş verənləri professorla danışdılar. Professor dedi:

- Hamını bura çağırın.

Otaq yenidən doldu. Professor bu mövzuda bir kitab yazacağını onlara dedi. Bu vaxt birdən ağına nəşə gəldi və soruşdu:

- Xəstə necədir?

Xəstənin həkimi olan assistent:

- Ağrıları kəsdi, dedi.

- Yəni?

- Artıq gözləri görmür.

Professor gülümsəyərək dedi:

- Yaxşı, mən sizə demişdim. Qırx səkkiz saat içində müdaxilə olmazsa xəstənin gözləri görməz və ağrıları çəkilər. Dünən səhər ağrılar başladığına görə bu gün səhər artıq xəstənin gözləri görməməli idi. Elə deyilmi?

Assistent:

- Bəli... - dedi.

- Elm heç vaxt yanılmaz. Mən sizə demişdim.

Professor, ardınca assistentləri və tələbələri, rəqs edirmiş kimi şən addımlarla orijinal mikrob üzərində yenidən çalışmaq üçün göz şöbəsinin laboratoriyasına girdi.

*Azərbaycan dilinə uyğunlaşdıranı:
Elnarə Ağaoğlu*

QEYRİ - RƏSMİ NİKAHLARDAN DOĞULAN UŞAQLARIN SAYI AZALIR

APA-nın məlumatına görə, bunu Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Hicran Hüseynova deyib

O bildirib ki, rəsmi qeydə alınmamış nikahda olan qadınlar tərəfindən doğulan uşaqların sayı 2011-ci ildə 30 983 olub. 2013-cü ildə isə bu rəqəm azalaraq 25 069-a düşüb. 15-17 yaşlı gənc qadınlar tərəfindən doğulan uşaqların sayı 2011-ci ildə 4392 olub. 2013-cü ildə isə onların sayı 2855-ə enib.

Komitə sədri təəssüflə qeyd edib ki, onlara qadın hüquqlarının pozulması, erkən nikah və təhsildən yayınma hallarının olması, ailədaxili münasibətlərin gərginləşməsi, aliment problemləri və digər məsələlərlə bağlı tez-tez müraciətlər olur: "Komitəyə daxil olan şikayət ərizələrinə baxılarkən əksər hallarda məlum olur ki, tərəflər öz hüquqlarını bilmirlər. Biz imkan daxilində onlara kömək edirik. Ayrı-ayrı bölgələrdə əhali arasında, xüsusən gənc ailələrlə milli dəyərlərin qorunub saxlanması, daha da möhkəmləndirilməsi, eyni zamanda gənclərin layiqli vətəndaş və əsil şəxsiyyət kimi yetişməsi istiqamətində maarifləndirmə işləri aparırıq. Komitənin rəsmi veb- saytı və facebook səhifəsi vasitəsilə üç yüz mindən çox insan məlumatlandırılır. İstifadəçilərin arasında öz vətəndaşlarımızla bərabər, xarici ölkənin vətəndaşları da var".



AZƏRBAYCAN ƏRAZİSİNDƏ BİRLƏŞMİŞ KRALLIĞIN EYNİCİNSLİ VƏTƏNDAŞLARI NİKAHA GİRƏ BİLƏCƏK

Böyük Britaniya konsulluqlarına bir sıra ölkələrdə eynicinsli nikahları qeydiyyatdan keçirməyə icazə verilib

Lent.az-ın məlumatına görə, Britaniya diplomatik nümayəndəlikləri Rusiya, Azərbaycan, Serbiya, Macarıstan, Avstraliya, Boliviya, Kamboca, Çili, Kolumbiya, Estoniya, Yaponiya, Latviya, Monqolustan, Monteneqro, Nikaraqua, Peru, San-Marino, Vyetnam, Dominikan Respublikası, Kosovo, Kosto-Rika və Filipində Birləşmiş Krallığın eynicinsli vətəndaşlarının nikahını qeydiyyatdan keçirə bilərlər.

Beləliklə də, Britaniya konsulluqları yerli

qanunlarla qadağan olunduğu ölkələrdə, eləcə də Azərbaycanda eynicinsli nikahları qeydiyyatdan keçirmək imkanı əldə etmişlər.

Böyük Britaniyanın keçmiş xarici işlər naziri, "Leyborist" partiyasından olan parlament üzvü gey Kris Brayant bəyan edib ki, Birləşmiş Krallığın XİN vəzifələrindən biri "Britaniya dəyərlərinin xaricə eksportudur".

KOMİTƏ SƏDRİNDƏN NİKAHLA BAĞLI SƏRT XƏBƏRDARLIQ



*"Tibbi müayinədən keçdikdən sonra nikaha girənlərə saxta arayış verənlər cinayət məsuliyyətinə cəlb olunacaqlar"
Bunu Salamnews-a Milli Məclisin Sosial siyasət komitəsinin sədri Hadi Rəcəbli deyib*

O bildirib ki, nikaha girənlərin tibbi müayinədən keçməsi vacibdir: "Bəzi rayonlarda tibbi müayinəni keçirmək üçün lazımı şərait yoxdur. Biz komitədə bu məsələni müzakirə edirik. Bəzən saxta tibbi arayış almağa cəhdlər olur. Qanunları kəskin yazırıq. Sərt qanunlardan sonra heç kəs saxta arayış verməyə cürət belə edə bilməyəcək".

QAZAXISTAN PREZİDENTİ BİZNESMENLƏRİ SEVİNDİRDİ

İnvestorlar 10 il müddətinə korporativ gəlir vergisi ödəməkdən azad ediləcəklər



Bunu Qazaxıstan prezidenti Nursultan Nazarbayev mayın 4-də Asiya İnkişaf Bankının 47-ci illik iclasının açılışında bildirib.

“Biz investorlar üçün maksimal əlverişli şərait yaratmaq niyyətindəyik. Bu məqsədlə bu il biz "İnvestisiya qanunvericiliyinin təkmilləşdirilməsi haqqında" yeni qanunu qəbul edəcəyik. 10 il ərzində korporativ gəlir vergisinin ödənişindən investorları azad etməyi, sabit qanunvericiliyi və tariflərin proqnozlaşdırılmasını təmin etməyi, xarici iş qüvvəsinin idxalını sadələşdirməyi planlaşdırırıq” - Nazarbayev qeyd edib.

HİNDİSTANDA KEÇİRİLƏN PARLAMENT SEÇKİLƏRİNDƏ MÜXALİFƏT QƏLƏBƏ QAZANIB

Hindistanda müxalifətdə olan Hindistan Xalq Partiyası (Bharatiya Janata Party, BJP) ölkə parlamentinin aşağı palatası olan "Lok Sabha"ya keçirilmiş seçkilərdə triumfal qələbəyə nail olub

Narendra Modinin başçılıq etdiyi partiya seçkilərin nəticələrinə görə 340 mandat qazanıb. Bu isə son 30 ildə ən böyük uğur sayılır.

Hindistan 1984-cü ildə sikhlərin baş nazir İndira Qandini qətlə yetirəndən və onun oğlu Raciv Qandi baş nazir postuna yiyələndən bəri belə böyük siyasi qələbə görməmişdi.

1989-cu ildən bəri Hindistandakı seçkilərdə heç bir partiya səsələrin çoxunu əldə edə bilmədiyi üçün ölkə koalision hökumətlər tərəfindən idarə olunurdu.

Beləliklə, Modinin başçılıq etdiyi ifrat sağçı və millətçi "Bharatiya Janata" partiyası Hindistan Milli

Konqresinin 10 illik hökmranlığına, habelə Neru-Qandi sülaləsinin 5-ci nəslinin təmsilçisi olan Rahul Qandinin baş nazirlik arzularına son qoyub.

Cəvahirəl Nehrunun yaratdığı, Hindistanın müstəqilliyinə nail olmuş Hindistan Milli Konqresi tarixi boyu ən pis nəticəyə nail olaraq, 63 mandatla kifayətlənmək məcburiyyətində qalıb.

Hindistanda seçkilər aprelin 7-də başlayıb, mayın 12-də başa çatıb və 9 mərhələdə keçirilib. Nəticədə, ölkə parlamentinin aşağı palatasına 543 deputat seçilib.

GƏLƏN İLDƏN GÜRCÜSTANDA

1 MAY – DÜNYA ZƏHMƏTKƏŞLƏRİNİN HƏMRƏYLİYİ GÜNÜ QEYD OLUNACAQ

APA-nın Gürcüstan bürosunun məlumatına görə, bu barədə Gürcüstan Həmkarlar Birliyinin sədri İrakli Petriaşvili jurnalistlərə açıqlamasında bildirib

Onun sözlərinə görə, bu təklifi baş nazir İrakli Qaribaşvili də dəstəkləyib və gələcək il 1 Mayın iş günü olmaması və bayram kimi qeyd olunması üçün müvafiq göstəriş verilib.

İ. Petriaşvili qeyd edib ki, 1 May Avropa Birliyinin bir çox ölkələrində iş günü sayılmır və bayram günüdür. O, Gürcüstan hakimiyyətini 1 Mayı milli bayram kimi elan etməsinə çağırıldığını bildirib.



STALİNİN BÜSTÜ QORİ ŞƏHƏRİNDƏN GÖTÜRÜLDÜ

Gürcüstanın Kaxeti bölgəsindəki Telavi rayon mərkəzindən sonra İosif Stalinin büstü doğulub boya-başa çatdığı Qori şəhərindən də götürülüb



AzərTAC-ın verdiyi xəbərə görə, İ.Stalinin büstü Qori bələdiyyəsinin sədri Zaza Naskidaşvilinin göstərişi ilə götürülüb.

Bələdiyyə başçısının bu qərarı bəzi qüvvələrin büstün önünə toplaşib fitnəkarlıq törədəcəklərinə dair alınmış məlumatlarla əlaqədar qəbul etdiyi bildirilir.

İRAN ƏHALİSİNİN SAYI 80 MİLYONA YAXINLAŞIR

İrannın Statistika Mərkəzi ölkə əhalisinin sayı ilə bağlı xəbər yayıb



İran KİV- nin məlumatına görə, cari il İran əhalisinin sayı 77 milyon 856 min olub. Mütəxəssislər 2016-cı ildə bu göstəricinin 80 milyon olacağı qənaətinə gəlmişdir. Qeyd olunur ki, 2011-ci ildə ölkə əhalisinin sayı 75 milyon 150 nəfər olub.

Statistikaya əsasən, ölkə əhalisinin 51 faizi kişi, 49 faizi isə qadındır. Əhalinin 70 faizini 15-64 yaş qrupu təşkil edir.

Məlumata əsasən, İranda əhalinin sayı artsa da, son illər artım tempində azalma müşahidə olunur. Buna səbəb kimi şəhərə axınının çoxluğu göstərilir.

AKP ÜZVÜ ÜÇ DƏFƏDƏN ARTIĞ DEPUTAT OLA BİLMƏZ

Türkiyənin hakim Ədalət və İnkişaf Partiyasının (AKP) 70-dən artıq hazırkı deputatı 2015-ci il parlament seçkilərində iştirak edə bilməyəcək

Bu barədə Türkiyə mətbuatı xəbər yayıb. Belə bir qərar iqtidardakı partiyanın növbəti qurultayında partiyadan olan deputatın 3 dəfədən artıq müddətə seçilməsi hüququnun olmamasına dair daxili nizamnaməsinə uyğun olaraq qəbul edilib.

KİV-nin məlumatına görə, 2015-ci il seçkilərində Baş nazirin müavirləri Bülənt Arınc, Bəşir Atalay və Əli Babacan, ədliyyə naziri Bəkir Bozdağ, AKP rəhbərinin müavini Hüseyin Çəlik, energetika və təbii sərvətlər naziri Taner Yıldız, AI işləri üzrə nazir və danışıqlarda nümayəndə heyətinin rəhbəri Mövlud Çavuşoğlu kimi partiyanın məşhur nümayəndələri iştirak edə bilməyəcəklər.

Məlumatda o da bildirilir ki, hazırkı Baş nazir Rəcəb Tayyib Ərdoğan da parlament seçkilərində iştirak etməyəcək.

Türkiyədə parlament seçkiləri 2015-ci il iyunun 14-də keçiriləcək.



YUNAN MƏNŞƏLİ SÖZLƏR VƏ ONLARIN QISA TƏSNİFATI

Milana Abbasova,
Xəzər Universitetinin doktorantı,
İngilis dili və ədəbiyyatı departamentinin müəllimi



ANNOTASIYA

Məqalə yunan mənşəli sözlər və onların qısa təsnifatına həsr edilmişdir. Bu dil Sokratın, Platonun, Aristotelin, Homerin dilidir və əsrlər boyu digər dillərin zənginləşməsinə də təkan vermişdir. Elə bir dil yoxdur ki, orada yunan mənşəli söz olmasın. Azərbaycan dilinə də digər dillərin vasitəsi ilə keçən yunan mənşəli sözlərin az olmasına baxmayaraq, onlar öz ilkin formasını itirmiş və dəyişikliklərə məruz qalmışdır.

Yunan mədəniyyəti, tarixi, fəlsəfəsi daim alimlərin diqqət mərkəzində olub. Ta qədimdən indiyədək əsas elmi terminlər, həmçinin gündəlik həyatda işlətdiyimiz bəzi sözlər yunan və latın dillərindən götürülmüşdür. Zaman ötdükcə elmi terminlər beynəlmiləl sözlərə çevrilmiş, məişətdə işlətdiyimiz sözlər isə dilə o qədər hopmuşdur ki, onların əcnəbi söz olduğu belə hiss olunmur. Məqalədə bəzi yunan mənşəli sözlərin digər dillər tərəfindən mənimsənilməsi və hansı dəyişikliklərə məruz qalması haqqında məlumat verilmişdir.

Məqalədə yunan dilində xüsusi isimlərin digər xalqlar tərəfindən öz dillərinə hansı şəkildə mənimsənilməsi, soy adlarının sonluqlarının dəyişdirilməsinin düzgün olub olmaması ilə bağlı

qısa araşdırmanın nəticəsi barədə məlumat da öz əksini tapıb.

Bu mövzu ətrafında araşdırma aparılmasını professor Hamlet İsaخانlı Xəzər Universitetində doktorantlara oxuduğu “Elm və fəlsəfə tarixi: Yunan dünyası” kursunda tövsiyə etmişdir.

Açar sözlər: mənşə, Yunan dili, zənginləşmə, assimilyasiya, termin

Qədim tarixi olan Yunan dili Hind-Avropa dil ailəsinin Yunan qoluna aiddir. Yunan dili Yunanıstan və Cənubi Kiprin rəsmi dilidir. Yunanıstanda ölkə əhalisinin 99,9%-i, Cənubi Kiprdə isə əhalinin 82%-i bu dildə danışır. Hazırda dünyada on üç milyona yaxın insan bu dildə danışır (9). Yunan dilində danışanların sayının o qədər də çox olmaması onun zənginliyinə heç də mənfi təsir etməmişdir.

Yunan dilinin mövcud olduğu bütün dövrlərdə zəngin ədəbiyyat yaradılmışdır. Roma imperiyası dövründə yunan dilinin mənimsənilməsi hər bir ziyalı üçün mütləq meyarlardan biri idi. Latın dilində çox sayda yunan mənşəli sözlər, yunan dilində isə kifayət qədər roma və latın mənşəli sözlər var. Yunan dili elmi və texniki terminlərin yaranmasında xüsusi yer tutur.

ƏLİFBA

Hazırda dünyada 65 əlifba mövcuddur (1). Dünya əlifbalarının, eləcə də keçmişdə istifadə olunmuş və hazırda elmə məlum olan əlifbaların hamısının protosemit vahid yazı sistemindən nəşət tapması elmdə öz təsdiqini tapmışdır. Protosemit yazı sistemi eramızdan əvvəl II minilliyin birinci yarısında Suriya-Fələstin regionunda yaranmış və müxtəlif variantları olmuşdur. Protosemit yazısı iki qola – Cənubi Semit və Şimali Semit yazıları qollarına bölünür. Finikiya əlifbası məhz Şimali Semit qoluna aid edilir.

Səs yazısının, əlifbanın yaradılmasında Misir heroqliflərinin böyük rol oynaması haqqında

tarixin yaddaşında çox əsaslı fikirlər vardır. Yunanlar misirlilərin bu yazı işarələrini heroqlif adlandırırdılar. Heroqlif yunanca “müqəddəs işarə” deməkdir.

Heroqlif adlanan bu anlaşılmaz işarələrdə misirlilərin tarixi, adət və ənənələri əks etdirilmişdir. Bu sirli aləmə yol tapılmadığı üçün tarixin böyük bir mərhələsi öyrənilməmiş qalmışdı. Nəhayət, fransız alimi Jean-François Champollion 1822-ci ildə bu heroqlifləri oxumağa müvəffəq olur.

Səs yazısının geniş yayılması və tədricən təkmilləşməsi və bu mühüm işdə qədim dünyanın bir çox xalqlarının iştirakı qədim dünyanın ən böyük kəşfi olan əlifbanın meydana gəlməsinə səbəb oldu. İlk əlifbanın yaradılması e.ə. ikinci minilliyin ikinci yarısında dünyanın qədim xalqlarından olan finikiyalılara nəsis oldu.

Eramızdan əvvəl VII-ci əsrin əvvəllərində isə yunanlar finikiyalılardan yazını öyrənirlər, daha dəqiq desək, finikiya əlifbası əsasında öz əlifbalarını qururlar. Finikiya əlifbasından fərqli olaraq yunan əlifbasında həm sait səslər, həm də samit səslər öz yerini tapmışdır. Bəzi mənbələrə görə, yunan əlifbası tərkibində sait və samit səslərin birgə toplaşdığı ilk əlifbadır. Finikiya əlifbasındakı ilk hərf “alef” (öküz), ikinci hərf bet (ev) demək idi. Bu iki hərfin ardıcıl yerləşməsi demək olar ki, əksər əlifbalarda da dəyişilməz qalıb.

“Əlifba” sözü öz mənşəyini finikiya əlifbasındakı ilk iki hərfdən götürüb və digər dillərə eyni qaydada ötürülüb:

Yunan əlifbasında - Alfa, Beta

İvrit əlifbasında - Əlep, Bet

Ərəb əlifbasında - Əlif, Bə

İlk yunan əl yazmalarında birinci misrada mətn soldan sağa, növbəti misrada isə sağdan sola yazılırdı və bu ardıcılıqla da davam edirdi. Bu cür yazı üsuluna “Bustrofedon” deyilir. Bustrofedon qədim yunan dilində βούς – öküz və στρέφω – döndərməkdir, yəni “öküzü döndərirəm” deməkdir. Bu yazı üsulu öküzün tarlada torpağı şumlayarkən sahənin bir başına çatdıqdan sonra o biri sıraya keçməsinə xatırlatdığı üçün bu adı alıb. Bustrofedon üsulu IV-cü əsrə qədər, klassik yunan əlifbası formalaşanaqədər istifadə olunmuşdur. Krit, Qədim Yunan, Cənubi Ərəbistan və digər dövlətlərin əl yazmalarında da Bustrofedona rast gəlmək olar.

TƏRKİBİNDƏ TETA HƏRFİ OLAN SÖZLƏRİN KİRİL ƏLİFBASININ TƏSİRİ İLƏ F HƏRFİ KİMİ TƏLƏFFÜZ EDİLMƏSİ, BETA-nın VİTA İLƏ ƏVƏZ OLUNMASI

Avropa və Yaxın Şərqdə geniş yayılmış əlifbaların yaranmasında yunan əlifbasının çox böyük rolu olub. Latın, Kiril və digər əlifbalar öz mənşəyini yunan əlifbasından götürüb.

Yunan hərfi “teta” Kiril əlifbasına “fita” adı ilə keçib. Bu səbəbdən də tərkibində “teta” hərfi olan bütün yunan mənşəli sözlər rus və yazıda kiril əlifbası istifadə edən və ya etmiş dillər tərəfindən fərqli şəkildə mənimsənilib. 17-ci əsrin ortalarından Kiril əlifbasındakı fita hərfi yalnız rus dilinin lüğət tərkibinə daxil olan yunan və latın mənşəli sözlərdə istifadə edilirdi. Məsələn: əslində “orfoqrafiya” sözündəki ilk f hərfi ingilis dilindəki th səsini verən Yunan əlifbasındakı teta hərfi ilə yazılır və [θ] kimi tələffüz olunur. Lakin tərkibində teta hərfi olan sözlər Kiril əlifbası ilə oxunduqdan sonra öz ilkin versiyasını tədricən itirdi və bəzi dillərə də fərqli şəkildə ötürüldü. Buna misal olaraq bir neçə sözü nümunə göstərmək olar:

Theodorus - Θεόδωρος - Федор

Orthography - ὀρθογραφία - орфография

Athens - Αθήνα - Афина

Bu misallardan yunan mənşəli xüsusi adın Kiril əlifbasının təsiri ilə necə dəyişdiyini də aydın görmək olar. Əslində, Seodorus və ya Tseodorus səslənməli olan xüsusi isim rus dilində Fedor kimi, azərbaycan dilində isə Teodor və ya Fedor kimi deyilir.

“β” - beta hərfi Qədim yunan əlifbasında “b” kimi tələffüz olunurdu. Müasir yunan əlifbasında isə “v” kimi tələffüz olunur və beta deyil “vita” adlanır (elə bu səbəbdən də bəzi dillərdə əlifbaya “alfavit” deyilir):

Yunan Rus Azərbaycan

Βαρβαρος варвары barbarlar

Beləliklə Müasir Yunan əlifbasında “b” səsini olmadığı üçün onu “mi” və “pi” hərflərinin birləşməsi - μπ ilə qeyd edirlər. Məsələn:

Rus Yunan Azərbaycan

Альбом άλμπουμ Albom.

**YUNAN MƏNŞƏLİ SÖZLƏRİN RUS DİLİNƏ,
SOVET DÖVRÜNDƏ İSƏ RUS DİLİNDƏN
AZƏRBAYCAN DİLİNƏ ÖTÜRÜLMƏSİ**

Yunan dili qədim slavyan dillərinin, daha sonra isə ədəbi rus dilinin semantik əsasını qoyub. Lev Tolstoy Afanasiy Fetə ünvanladığı məktubda belə söyləmişdir: “Təhsili yunan dili olmadan təsəvvür etmək mümkün deyil”.

Görkəmli rus yazıçısı, publisisti və filosofu Lev Tolstoyun sözlərindən məlum olur ki, rus dilinin inkişafı və lüğət tərkibi yunan dilinin təsiri ilə püxtələşmişdir. Göründüyü kimi, Yunan dili öz əvəzolunmaz izini hələ XIX əsrdə belə itirməmişdir. Elmi-texniki terminlər, gündəlik məişətdə istifadə olunan sözlər, dövrümüzdə artıq beynəlmiləl sözlər kimi gəlib çatmış bir çox yunan mənşəli sözlər yalnız rus dilinə deyil, bütün dillərin inkişafına və zənginləşməsinə əsas səbəb olmuşdur. Məsələn: ingilis dilinin lüğətinin 60 %-i yunan və latın mənşəli sözlərdən ibarətdir (10).

Qədim yunan sözləri, əsasən, slavyan dilli dövlətlərin xristianlaşması prosesinin bitməsi və qədim slavyan dilinin təsiri ilə qədim rus dilinə keçib. Bu prosesdə Bizans imperiyasının da böyük rolu vardır. X-cu əsrdən başlayaraq XVII-ci əsrə kimi müxtəlif sahələrə aid olan sözlər rus dilinə, oradan isə xüsusilə keçmiş Sovet İttifaqı dövründə Azərbaycan dilinə ötürülmüşdür.

Dini sözlər: ангел, епископ, демон, икона, монах, монастырь, лампада, пономарь və s.

Elmi terminlər: математика, философия, история, грамматика, протокол, амнистия, геология, география və s.

Məişət sözləri: извести, сахар, скамья, тетрадь, фонарь və s.

Bitki və heyvan adları: буйвол, фасоль, свёкла və s.

Daha sonrakı alınma sözlər isə incəsənət və elm sahələrinə aid edilir: хорей, комедия, мантия, стих, логика, аналогия və s.

Beynəlmiləl statusu qazanmış yunan sözlərinin çoxu Qərbi Avropa dillərindən keçib: телепатия, телевизор, систем, elektrik, стадион və s.

Yunan mənşəli “tetrad” (тетрадь) sözü “tetra” - yəni dörd sözündən götürülüb. Belə ki, yunanlar yazı yazmaq üçün taxta lövhələri bir-birinə birləşdirərək, üzərinə mum çəkirdilər. Lövhələrin üzərində bir ucu biz, digər ucu isə

küt olan çubuqla yazırdılar. Lövhələr ağır olduğundan onları yalnız dörd-dörd birləşdirirdilər, elə bu səbəbdən də bu yazı lövhələrini tetra, daha sonra tetrad adlandırmağa başladılar.

Azərbaycan dilinə digər dillərin vasitəsi ilə keçən yunan mənşəli sözlər öz ilkin formasını itirmiş və dəyişikliklərə məruz qalmışdır.

Azərbaycan və Türk dilində olan yunan mənşəli sözlərdən biri “mərmərdir”. Mərmər Qədim yunan sözü olub μάρμαρος - parlaq daş anlamını verir.

Fənər sözü φανάρι (o)v sözündən qaynaqlanır və işıq, məşəl mənasını verir.

XÜSUSİ İSİMLƏRDƏ SONLUQLARIN İTMƏSİ

Çox böyük maraq doğuran məsələlərdən biri də yunan ad və soyadlarındakı sonluqların itməsidir. Bu hal xüsusilə Qədim yunan dilinin hökm sürdüyü dövrdə yaşayan və yaradan filosoflar, tarixçilər və elm xadimlərinin adlarında özünü qabarıq şəkildə biruzə verir. Çünki o dövrdən bu günümüzdə gəlib çıxan soyadlar başqa-başqa dillərin təsiri ilə gah orijinal formada, gah da müəyyən dilin xüsusiyyətlərinə uyğun şəkildə dəyişdirilməklə tələffüz olunur:

Homer - Гомер - Homeros - Ὅμηρος
Sokrat - Соκрат - Sokrates - Σωκράτης
Ənənəyə uyğun olaraq yunanlar yeni doğulmuş körpənin adını anadan olandan 7-9-cu günlər arasında qoyurlar. Yunanıstanda mütləq hal alan nüanslardan biri də odur ki, ilk oğul övladına babasının (ata tərəfdən) adını, qız övladına isə nənəsinin (ata tərəfdən) adını qoyurlar. Sonrakı övladlarına isə istənilən adı qoya bilirlər.

Yunanıstanda qədim yunan, latın və bəzi əcnəbi mənşəli adlar xüsusi adlar sırasına daxil edilir. Pravoslav təqviminin təsiri ilə yaranan xüsusi adlar da geniş yayılmışdır. Tanınmış müqəddəslərin adlarına üstünlük verən yunanlar heç də az deyil. Xüsusi məna kəsb edən geniş yayılmış yunan adlarından Sofiya və İrinanı misal çəkmək olar. Sofiya (Σοφία) - müdriqlik; İrina (Εἰρήνη) - sülh, əmin - amanlıq deməkdir.

Beləliklə, yunan mənşəli xüsusi adları iki qrupa ayırmaq olar. Birinci qrupa əsativlərlə bağlı olan antik dövrün adlarını - Afroditi, Pinelopi,

Sofoklis, Odisseas, ikinci qrupa provaoslav təqviminə daxil olan adları – Qeorqios və Vasilios-u aid etmək olar.

Əgər xüsusi ad kişi cinsində os sonluğu ilə bitərsə, qadın cinsində eyni ada -u şəkilçisi əlavə ediləcək.

Kişi cinsində Qadın cinsində Mənası
Papadopoulos Papadopulu keşişin
oğlu/övladı

Əgər xüsusi ad kişi cinsində -as, -is sonluğu ilə bitərsə, qadın cinsində eyni adın şəkilçisi uyğun olaraq -a, -i olur:

Kişi cinsində Qadın cinsində Mənası
Andreas Andra Güclü
Kanaris Kanari Tərsanə
*Yunan soyadlarında ata adına artırılan
şəkilçilər:*
-adis -idis -ou
Αναστασιάδης- Anastasidias Αγγελίδης-
Angelidis Γεωργίου-Georgi
Kiçiltmə şəkilçiləri:
-aki -akis -utsos
Ελενάκι-Elenaki Στεφανάκης-Stefanakis
Ανδρούτσος-Androutsos
Böyütmə şəkilçiləri:
-aros -akas
Λάζαρος-Lazaros Γιαννάκας-Giannakas
Coğrafi mövqeyi göstərən şəkilçilər:
-ikos, -itis
Γερονίκος-Geronikos Λογοθέτης-Loqosetis7

XÜLASƏ

Yunan dilindəki şəkilçi bolluğuna baxmayaraq, yunan dahilərinin nə adlarını, nə də soyadlarını orijinalda olduğu kimi saxlamayıblar və bu problem hələ də mövcuddur. Nə üçün Sokrates olduğu halda Sokrat deyirik?! Nə üçün -adis, -idis, -ou (oğlu) kimi istifadə olunan sonluqlar son zamanlar bəzi dillərə məhz hərfi tərcüməsi ilə keçid alır? Dilçilikdə mövcud olan bu problemi çözmək və ətraflı araşdırmaq lazımdır.

Sözsüz ki, heç bir dili alınma sözlərsiz təsəvvür etmək olmaz. İstənilən söz başqa dilə keçəndə həmin dilin öz fonetik tərkibinə, qrammatik xüsusiyyətlərinə uyğunlaşır və mənimsənilir. Lakin unutmamaq lazımdır deyil ki, xüsusi adlarda, əsasən də soyadlarda bu cür təcrübə aparılmamalıdır. Xüsusi adların orijinallığını

qorumaq mütləqdir. Çünki soyad insanın keçmiş, bu günü və gələcəyinin güzgüsü, onun silinməz tarixidir.

Məqaləmi Səməd Vurğunun sözü ilə bitirmək istəyirəm: "... heç bir dil yalnız öz xəzinəsi hesabına yaşaya bilməz. Təbiətdə heç bir dil saf, təmiz bir dil deyildir, çünki bütün xalqlar arasında iqtisadi, ictimai, siyasi əlaqələr olduğundan dillər bir-birinə təsir edir. Burada bir nazik məsələyə toxunmaq istəyirəm. Heç bir vaxt xarici sözlərin dilimizdə işlədilməyi bu dili sıxışdırma bilməz. Əksinə olaraq, dil zənginləşə bilər".

Həqiqətən, bütün dillərdə alınma sözlər var və texnologiyanın, iqtisadiyyatın, elmin, və bir çox sahələrin inkişaf etdiyi bir dövrdə bu proses daha da sürətlə davam edir və edəcəkdir.

ƏDƏBİYYAT

- 1.Дорин А.И. Мировые туристические ресурсы. Конспект лекций. СПб: ГПУ, 2011.
- 2.Дворецкий И.Х. "Древнегреческо-русский словарь. Т.Т. 1, 2. М., 1958.
- 3.Иванова Ю.В. Греки. Системы личных имен у народов мира. М.: Наука, 1989.
- 4.Романев Ю.А. Структура слов греческого происхождения в русском языке. Канд. дисс.-я.-М., 1965.
5. Babiniotis G. Lexicon of Modern Greek, Lexicology Center: Athens, Greece, 1998.
6. Smith E.C. Treasury of name lore. Harper & Row, 1967.
7. Henry J. Richmond. The pronunciation of Greek and Latin proper names in English. Yokai Publishing, 2010.
8. Konstantinidis A. The Universal Reach of the Greek Language'. ISBN 960-90338-2-Athens: self-published, 2006.
- 9.SIL International. Languages by number of speakers. ISO 639-3, 2009.
- 10.Tamara M.Green. The Greek and Latin Roots of English. Rowman & Littlefield, 2008.
11. www.anl.az
12. www.greek.ru

THE IMPACT OF EXCHANGE RATE ON FDI (FOREIGN DIRECT INVESTMENT)

By Ali Rustamov

*4th –year student of School of Economics and Management
Khazar University*

What is exchange rate?

International economics, one of the major parts of Economics, is mostly connected to the external activities of many countries and the international market in which countries participate to gain benefits from their products. In fact, there are many countries with their own products and with their own currencies participating in this market. Countries not only buy and sell for trading, but also with foreign currencies and to balance their domestic currencies. There is a rate between currencies that depicts the value of one currency in terms of another one; this is called the **exchange rate**. It is the main macroeconomic factor in the country's economy that can affect other currencies globally and other macroeconomic factors such as inflation rate, employment rate and so on.

Differences between the real and nominal exchange rates

There are two types of exchange rates that are used in the international market: nominal exchange rate and real exchange rate.

The nominal exchange rate is the value of one currency in terms of another, as is mentioned in the definition of exchange rate in the previous paragraph. However, the real exchange rate is defined in another way. It is based on values of products and services, not currencies. For example, the nominal exchange rate of the US dollar in Europe is shown as 1 dollar equal to 0.80 euro, as a currency-based exchange rate. However, the real exchange rate of USD in Europe should be based on some products or services such as oranges, potatoes, gold and so on. For instance, an orange in the US costs 1 dollar while in Europe it is 0.40 euro. So, there it is possible to buy 2 oranges for the same dollar. It leads to the conclusion that 1 US orange costs 2 EU oranges. To sum up, **the real exchange rate** is the value of products of one country in terms of those of others.

Description of FDI

Companies and entities in the international market link to each other not only for trading their products and services, but also for the purpose of investing money in other countries. There are different options for companies that want to invest money in other countries.

However, the most widely used and most empirical option is **Foreign Direct Investment (FDI)**. FDI is an investment made by a company located in one country into a company in another country. It differs from other kind of investments such as portfolio investments by being direct and referring to the net inflows (inflows – outflows). One of the features of FDI is that the investors have to get sustainable management interest of 10% or more. It has significant effects on both host and investor countries. It can bring new technology, studies on related fields, and new management forms to the host country which in turn stimulates economic growth, increases competition and decreases the unemployment rate by creating new work places and facilities. In addition, it increases the GDP of the investor country. An example of Foreign Direct Investment can be one local company in the US investing and creating branches of the company in India to enhance the company or buying a major part of another company in Germany.

The relationship between FDI and exchange rate

FDI and exchange rate of the country are closely related to each other mostly in terms of foreign investors who would like to invest capital in a host country who consider the relevant exchange rate between countries to determine whether it would be beneficial to invest. The relation between FDI and exchange rate is related to exchange rate changes such as depreciation or appreciation of the currencies. There are different approaches to these relations and impacts of these moves on FDI. Assuming most empirical approaches since early times, it is accepted that FDI has increased its value over the world mostly with the inflows received by businesses in the developing countries by having great influence from exchange rate movements. Thereby, government intervention to balance these relations by controlling exchange rate movements is greatly necessary. Balancing and having relevant exchange rates helps attract foreign investors to the host countries. Clarifying this relation makes it possible for the countries to improve their economies, to access the international market, to balance their deficits and so on.

Analyzing the impact of exchange rate on FDI (positive or negative)

Modern science has generally found the relevant effects of exchange rates on FDI that are caused by

exchange rate movements which are mentioned in the previous paragraph, such as depreciation and appreciation of current currencies. Exchange rates can affect both the amount and allocation of the value of FDI. Thereby, if depreciation occurs, meaning that the value of the currency diminishes, it will lead to a decrease in the wages and on production costs and thus will attract foreign investors, because they will be able to have more of an investment for the same cost that they had before the depreciation. This positive effect can occur with the condition that the exchange rate is unanticipated, because the anticipation of exchange rate movement can be reflected in high costs to finance the FDI. Besides of depreciation, there can be an increase in the value of currency, or appreciation. In this case, wages and production costs will become more expensive than they used to be. This, in turn, will distract foreign investors who are willing to invest in the host country because they would have less of an investment, which is not beneficial for them. Furthermore, exchange rate movements create competition in their markets as well. Let's assume there are 2 countries with different currencies and one investor who would like to use FDI for the company. Changes in the values of exchange rates strongly affect the decision of the foreign investor. Therefore, for the abovementioned reasons, the investor will select the country in which the company is able to have more investment and thus a greater benefit.

Market oriented or export oriented FDI depending on sign effect of exchange rate

Besides the general impact of exchange rates on FDI, specific types of FDI should be mentioned as well, because the effects on these particular types of FDI are different. FDI is divided into two parts, market-oriented (horizontal) and export-oriented (vertical) which are different from each other in particular fields such those driven by production costs or by trade and transport costs. **Market-oriented FDI**, known as **horizontal FDI**, includes investments that are made regarding trade and transport costs, and the main feature of this type is being near to the firm's largest consumer bases. There are many firms that can be an example of this type of FDI. For example, before 2009, Toyota produced all its cars and products only in Japan; however, its largest consumer bases were in North America and Europe. By considering large trade and transportation costs, after 2009, Toyota decided to accept horizontal FDI to produce most of its cars and trucks in North American and European countries where Toyota has large consumer bases and therefore created its affiliates in these regions.

In contrast to the horizontal FDI, **export-oriented FDI**, known as **vertical FDI**, includes the investments that are driven by differences in production costs between countries which exchange rates can affect more. Cheaper production costs, including wages and

raw material costs, lead to more vertical FDIs. Therefore, in contrast to **market-oriented FDI**, firms that use vertical FDI tend to invest their capital in developing countries where low-paid skilled labor exists. For example, companies such as Apple have their production-based affiliates in China, because of low-wage workers, though their largest consumer bases are not near these affiliates. Because they are so different from each other, the effects of exchange rate movements on market-oriented and export-oriented FDIs are different as well. Thus, appreciation and depreciation of the host country currency has opposite impacts on these two types of FDI. In fact, appreciation of the host country currency increases the wealth of market-oriented FDI investors while it raises the production costs for export-oriented FDI investors. This happens because appreciation makes host country products expensive, therefore market-oriented investors gain more benefits by selling their products in host countries for expensive prices. As is mentioned above, host countries for market-oriented investors are also the largest consumer base countries. Unlike horizontal FDI, appreciation of host country currency raises the production costs for export-oriented FDI investors and therefore reduces their wealth, because it increases wages, and raw materials become more expensive for foreign investors. The opposite effects of exchange rate movements on two types of FDIs are mostly because of the differences in host countries. If the host country is the same country where the largest consumer base is located like in market-oriented FDIs, then the wealth of the foreign investor will be directly proportional to the host country currency. However, if the largest consumer base country is a third country and different from the host country as in export-oriented FDIs, then the wealth of the foreign investor will be inversely proportional to the value of the host country currency.

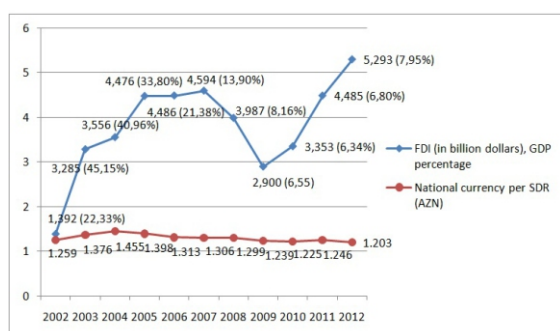
Exchange rate and FDI – Azerbaijani case

As the general impact of exchange rate on FDI has been explained so far, it can be applied to the case in Azerbaijan as well. Analyzing these effects in Azerbaijan, it is clear that most of the foreign investors are attracted by the oil sector of the country, which Azerbaijan is famous for. In fact, export-oriented FDI is more appropriate for foreign investors in Azerbaijan because of the opportunities for gains in oil lubricated decision making. For foreign investors who invest in the oil sector, Azerbaijan is not a third country that they can sell their products to, thus their investment is the type of export-oriented FDI, as the features are explained in the above paragraphs. Therefore, the impact of the exchange rate on FDI in Azerbaijan will be relevant to the effects on export-oriented FDI in general. So, appreciation of the currency will increase the production costs and wages to produce the product, and accordingly will decrease the wealth of foreign investors whose

investments are oil-based. Conversely, the depreciation of the currency will decrease the relevant costs for foreign investors and raise their profits in this sector. Assuming all of these implications, it is obvious that these foreign investors are more likely to face undervalued currency for various reasons such as political decisions of their countries, creating other spillovers.

In reality, it is easy to see all these explanations simply in the diagram below:

The Impact of Exchange Rate on FDI in Azerbaijan



Years	FDI (in billion dollars)	National currency per SDR	GDP (in billion dollars)	FDI, as a percentage of GDP
2002	1,259	1,392435	6,236	22,33%
2003	3,284998	1,376	7,276	45,15%
2004	3,556099	1,455	8,682	40,96%
2005	4,476396	1,398	13,245	33,80%
2006	4,485966	1,313	20,982	21,38%
2007	4,594234	1,306	33,049	13,90%
2008	3,986807	1,299	48,853	8,16%
2009	2,90003	1,239	44,291	6,55%
2010	3,352997	1,225	52,905	6,34%
2011	4,48512	1,246	65,953	6,80%
2012	5,29325	1,203	66,605	7,95%

Scientific evidence of prepared data:

The correlation regression function with time trend is $FDI = \beta_0 + \beta_1 \text{exchange rate} + \beta_2 \text{years} + e_t$; $t = [2002; 2012]$ where β_1 and β_2 are 10,38 and 0,36 respectively. These are found by using relevant formulas in Microsoft Excel. The coefficient of exchange rate shows that the relation between FDI and exchange rate is positive and real because by finding the value of t_{stat} it is possible to test the relation between them at a confidence level of 95%. The value of t_{stat} of the exchange rate is 2,58 which is out of the $[-1,96; 1,96]$ interval of t_{crit} and it shows that the exchange rate variable is statistically significant.

Note*: This data is made by combining two or more different data together. Information about National currency per SDR in Azerbaijan is taken from the website of Central Bank of Azerbaijan (<http://www.nba.az/other/azn-rates>) while the data

about FDI and nominal GDP are taken from online database of World Bank (<http://data.worldbank.org/indicator/BX.KLT.DINV.CD.WD>, <http://data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.MKTP.CD>).

In abovementioned data, in fact, it seems that there has been a sudden increase in the value of FDI since 2009. This is related to the increasing level of non-oil based investments and economic increase in recent years. Thus the balance of the investments will gradually favor non-oil based investments and cause some investments to be market-oriented because the economy is getting stronger, leading Azerbaijan to become a consumer based country for more international companies.

Conclusion

To sum up, exchange rate movements, including depreciation (undervaluing the currency) and appreciation (overvaluing the currency) as a macroeconomic factor have relatively direct effects on FDI, depending on its types which can be market-oriented (horizontal) or export-oriented (vertical). The difference in effect on the two types is seen clearly in the case of exchange rate movements. Although there are some disadvantages in various cases, the impact of these movements on FDI is very important for both the host country and for foreign investors because of the benefits that each party will have.

Reference list:

- 1) *Exchange Rates and Foreign Direct Investment* (Princeton University Press) By Linda S. Goldberg, Vice President, Federal Reserve Bank of New York;
- 2) *FOREIGN DIRECT INVESTMENT AND EXCHANGE RATES: A CASE STUDY OF U.S. FDI IN EMERGING MARKET COUNTRIES* by Manop Udomkerdmongkol, Holger Görg and Oliver Morrissey
- 3) *International economics theory and policy* (9th edition) – by Krugman Obstfeld Melitz
- 4) <http://app.ny.frb.org/research/economists/goldberg/ERandFDIArticleGoldberg.pdf>
- 5) <http://www.nba.az/other/azn-rates>
- 6) <http://data.worldbank.org/indicator/BX.KLT.DINV.CD.WD>
- 7) <http://data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.MKTP.CD>

AZERBAIJAN'S STAR RISING IN TURKEY

David O'Byrne

Jun 9, 2014

Turkey and Azerbaijan have further cemented their close relations with the signing of a \$3.29bn credit agreement for the Turkish subsidiary of Azeri state oil company Socar, for the construction of a 10bn tonnes a year oil refinery to be constructed at Aliaga on Turkey's Aegean coast.

The credit package, formally agreed on Friday, is both the largest single project finance agreement in Turkish history and, at 18 years, the deal with the longest maturity to date.

It is also the most diverse, involving no fewer than 23 international financial institutions, including Santander, BNP Paribas, Deutsche Bank, Unicredit and Société Générale as well as the Exim banks of the US, Japan, Canada, Spain and Italy.

Socar will contribute a further \$2.4bn to the \$5.69bn project, of which around \$800m has already been invested.

The Socar Turkey Aegean Refinery, or Star, will be constructed by a consortium of Tecnicas Reunidas of Spain, Saipem of Italy, GS Engineering & Construction of South Korea and Itochu of Japan.

It is the latest example of an increasingly close economic relationship between Turkey and its eastern neighbour Azerbaijan and comes only a week after the signing of agreements for TPAO, Turkey's state oil company, to buy Total's 10 per cent stake in Azerbaijan's Shah Deniz gas field and for Botas, Turkey's state gas transit company, to take a 30 per cent stake in the Azeri-Turkish Trans Anatolian gas Pipeline (Tanap) to carry gas from Shah Deniz to Europe.

Speaking at Friday's signing ceremony, Taner Yildiz, Turkey's energy minister, noted that with the Star refinery the total investment in oil and gas sector projects involving the two countries was expected to rise to around \$45bn by 2018.

Star is far from the only example of Azeri investment in Turkey's downstream oil sector. When operational in 2018, it is slated to supply the adjacent Petkim petrochemical plant, itself 61 per cent owned by Socar, with 1.3m tonnes a year of naphtha feedstock, saving the company as much as \$100m a year.

The bulk of the rest of the refinery's output, including 4.95m tonnes a year of low sulphur diesel, are destined for the Turkish market. That should help



reduce Turkey's import dependency and may cut as much as \$2.5bn from the government's current account deficit in the process.

Also speaking at the signing Shahin Mustafayev, Azerbaijan's development minister, noted that Turkey is his country's main trading partner, with more than 1,000 Turkish companies active in Azerbaijan, a figure he said could only increase.

Cooperation between the two countries is set to deepen further with the development of the 31bn cubic metre a year Tanap gas pipeline, which will run nearly 2,000 km across Turkey to its border with Greece. From there it will connect to the 20bn cu m/yr Trans Adriatic Pipeline or TAP project being developed by a consortium of Socar, BP, Statoil, Fluxys, Total and E.ON, which will carry gas through Greece and Albania and across the Adriatic to Italy.

Reports last week quoted Socar officials as saying that Total and E.ON were looking to leave the consortium, a move which if confirmed could open the road for Botas to join, further extending Turkish-Azeri energy cooperation into Europe.

<http://blogs.ft.com/beyond-brics/2014/06/09/azerbajians-star-rising-in-turkey/>

XARİCİ DİLLƏRİN ÖYRƏNİLMƏSİ YADDAŞI QORUYUB SAXLAMAĞA KÖMƏK EDİR

*Edinburq Universitetinin alimləri xarici dillərin öyrənilməsinin
xeyrini dünyaya bir daha sübut etmişlər*



Tədqiqat aparmaq üçün britaniyalılar 11 yaşlı 262 respondent dəvət etmişlər. “Informing” xəbər verir ki, müxtəlif testlər vasitəsilə onların intellektual qabiliyyəti və yaddaşı yoxlanılmışdır. Bir neçə onillikdən sonra eksperiment iştirakçıları xüsusi anketlər doldurmuşlar. Onların hərəsinin artıq 70 yaşı olmuşdur.

Alimlər belə qənaətə gəlmişlər ki, yaşadığı müddət ərzində yeni dil öyrənilmənin qiraət, nitq vərdişləri və intellektual qabiliyyəti xeyli yüksək olmuşdur.

Alimlər qeyd edirlər ki, xarici dil öyrənmək heç vaxt gec deyil. Hətta yaşlılar üçün də dil öyrənməyin müsbət cəhəti vardır.

İNSAN İMMUNITETİ İDARƏ ETMƏYƏ QADİRDİR

*İnsan xüsusi hərəkətlərin köməyi ilə öz immunitetini idarə edə bilər: Redbaud Universiteti Tibb
Mərkəzinin mütəxəssisləri öz həmvətənləri holland Vim Hof fenomenini öyrənməklə belə qənaətə gəlmişlər*

V.Hof çox aşağı temperatura davam gətirmək qabiliyyəti sayəsində Ginnesin Rekordlar Kitabına düşmüşdür. O, özünün işləyib hazırladığı tənəffüs və meditatif hərəkətlər metodikası sayəsində şaxtaya davamlı olmuşdur. Matthijs Koksun rəhbərliyi altında alimlər könüllülərdən ibarət iki qrupun iştirakı ilə eksperiment aparmışlar. Qruplardan biri V.Hofun metodu ilə məşq etmiş, digəri isə adi həyat tərzini keçirmişdir. Eksperimentdən sonra “soyuqdəymə testi” keçirilmişdir.

Test göstərmişdir ki, birinci qrupun iştirakçılarının soyuqdəymə xəstəliklərinə tutulma halları xeyli aşağıdır. Onların qanında interleykin zülalının miqdarı yüksəlmiş (bu zülal soyuqlama proseslərinə müqavimət göstərir), iltihab indikatoru olan zülalların miqdarı isə aşağı düşmüşdür.

“KINETIGRAPH” ADLANAN QOLBAĞ PARKİNSON XƏSTƏLİYİNƏ NƏZARƏT ETMƏYƏ KÖMƏK EDƏCƏK

*“Global Kinetics Corporation” şirkəti Flori adına Nevroloji və Psixi Sağlamlıq İnstitutu
ilə birgə parkinson xəstəliyindən əziyyət çəkən pasiyentlərin həyat keyfiyyətinin artırılması
üçün nəzərdə tutulmuş “Kinetigraph” adlanan xüsusi qolbağ hazırlamışlar*

Qolbağda insanın hərəkətləri haqqında informasiya toplayan akselerometr quraşdırılmışdır. Məhz bunun sayəsində həkimlər insanın səhhəti haqqında məlumat əldə edə, lazım gələrsə müalicə üsulunu dəyişə biləcəklər.

Pasiyentlər qolbağlardan 10 gün müddətində istifadə etmişlər. Bu vaxt ərzində cihaz vasitəsilə bradikineziya (parkinson xəstəliyinin başlanğıcı üçün xarakterik olan hərəkətlərin ləngiməsi) göstəriciləri ölçülmüşdür.

Ümumilikdə, sensorlardakı məlumatların analizi göstərəcək ki, müəyyən preparatları nə vaxt təyin etmək lazımdır və xəstə müalicəyə necə reaksiya verir. “Ağıllı” qolbaqlar xüsusilə də pasiyentlərə səs siqnalları vasitəsilə dərmanları vaxtında qəbul etməkdə yardımçı olacaqdır.

Hazırda qolbaqlar yalnız xəstəxanalara satılır. “Kinetigraphs”dan dünyanın 9 ölkəsinin (Avstraliya, Almaniya, Hollandiya, Norveç, İsveç, Danimarka, Malayziya, Honkonq, Tayland) 50 xəstəxanasında istifadə olunur.

Meddaily.ru saytı xəbər verir ki, yaxın gələcəkdə istehsalçı məhsullarını ABŞ və Avropa bazarına çıxarmağa hazırlaşır.



NOMOFOBİYA – MOBİL TELEFONSUZ QALMAQ QORXUSUDUR

Nomofobiya – mobil telefondan istifadə etməyin mümkünsüzlüyü nəticəsində qorxu ilə səciyyələnən yeni fobiya. Telefonun qida bloku qurtarmış, şəbəkə itmiş və ya o haradasa unudulmuş, nəticədə insanda panika, narahatlıq yaranır.

Hələ 2008-ci ildə aparılmış tədqiqatlar göstərmişdir ki, insanların 53 faizi telefonunu heç vaxt söndürmür, 9 faizi isə telefonsuz çox ciddi səbəb keçirir.

Qenuya Universiteti bu fobiyanı diaqnostik və statistik dərsləyin psixi xəstəliklər üzrə növbəti buraxılışına daxil edilməsini təklif edir.

Alimlər 15 ildə telefonundan bir saniyə belə ayrılmayan braziliyalını nümunə gətirirlər. O, yalnız telefonla özünü təhlükəsiz hiss edirmişdir. Psixiatrlar onun vəziyyətini qismən də olsa yaxşılaşdırma bilsələr də (panik hallar azalmışdı), lakin fobiyanı müalicə edə bilməmişdilər. Həmin şəxs telefonu əlinin altında olmayanda özünü narahat, həyəcanlı hiss edir.

Bu, ailə və ya dost-tanışlarla əlaqə yaratmaq mümkünlüyündən asılıdır. Və ya yaxınların telefon sahibi ilə xüsusən də fəvqəladə hallarda əlaqə yaratmayacağından irəli gələn qorxudur. İnsanların 55 faizinin narahatçılığına da səbəb kimi məhz bu göstərilmişdir.



İKİ NƏHƏNG UŞAQ HƏKİMLƏRİ HEYRƏTLƏNDİRDİ

Bu iki körpə əsl nəhənglər sayıla bilərlər; çünki vur-tut 9 aylıq olsalar da, onların çəkirlərinin ümumi göstəricisi 40,36 kiloqramdır



Santyaqo Mendosa və İzabel Kaysedo Kolumbiyanın ən kök, ən ağırçəkili uşaqları sayılırlar.

Həkimlərin dediklərinə görə, bu iki uşağın orqanizmində izafi çəki ilə bağlı ağır fəsadların qarşısını almaq üçün xüsusi pəhriz rejimi tətbiq olunmalıdır.

Hər birinin çəkisi 20 kiloqramdan artıq olan uşaqların valideynləri də onların sürəkli olaraq qidalanmaq istəklərindən narahatdırlar.

Kolumbiyanın Medeliyin şəhərindəki "Gorditos de Corazon" Fondunun mütəxəssislərinin fikrincə, müvafiq pəhriz və reabilitasiya kursu aparılacaq, maksimum 6-8 ay sonra İzabellə Santyaqonun çəkili normallaşacaq.

"Gorditos de Corazon" Fondunun direktoru Salvador Palasionun dediyinə görə, izafi çəkili uşaqların səhhətlərində qarşısıalınmaz fəsadların

yananmasına yol verməmək üçün müalicə kursu artıq başlanıb.

Santyaqonun anası Yenis Fandinonun dediyinə görə, oğlunun iştahının öhdəsindən gələ bilmir: "O, daim yemək istəyir. Onu əmizdirsəm də, anladım ki, belə qidalanma oğluma yetərli deyil".

İzabel Kaysadonun anası Niyered Martines isə deyir ki, qızının səhhətindəki problemlər artıq səngiməyə başlayıb: "Həkimlərin söyləri nəticəsində qızımın tam sağlam olacağına ümid edirəm".

MARQARET ÇEN: DÜNYADA AĞIR XƏSTƏLİKLƏR TÖRƏDƏN DÖRD VİRUSUN EYNİ ZAMANDA YAYILMASI FAKTI QEYDƏ ALINMIŞDIR

Dünya Səhiyyə Təşkilatının (DST) baş direktoru Marqaret Çen bu barədə Cenevrədə mayın 20-də Ümumdünya Səhiyyə Assambleyasının 67-ci sessiyasını açan zaman məlumat vermişdir



Onun sözlərinə görə, söhbət Yaxın Şərq respirator sindromu koronavirusundan (yoluxma hallarının çoxu Səudiyyə Ərəbistanında qeydə alınmışdır), Qvineyada Ebola qızdırmasının, habelə quş qripinin H5N1 və H7N9 ştammlarının yayılmasından gedir.

M.Çen vurğulamışdır ki, insanların həyat tərzinin dəyişməsi mikroblar dünyasının inkişafına yeni imkanlar yaratmışdır.

DST-nin aprelin sonunda dərc olunmuş məruzəsinə görə, antibiotiklərə qarşı davamlı olmaq problemi dünyanın hər yerində ictimai səhiyyə üçün başlıca risklərdən biridir. Tibb ekspertlərinin fikrincə, belə vəziyyət antibiotiklər erasının başa çatması ilə nəticələnə bilər. Nəticədə adi infeksiyalar yenə də öldürməyə başlayacaqdır.

M.Çen çıxışında poliomielit mövzusunun da aktual olduğunu xatırlatmışdır. Bu xəstəliyin Afrika və Asiya qitələrinin, o cümlədən Yaxın Şərqin 10 ölkəsində yayılması mayın əvvəlində DST tərəfindən “ictimai səhiyyə sahəsində beynəlxalq əhəmiyyətli fəvqəladə

vəziyyət” adlandırılmışdır. DST-nin başçısı demişdir: “Poliomielit iki il əvvəl, demək olar, məğlub edilsə də, hazırda həmin qələbə bir o qədər də nəzərə çarpmır. Bu təhlükəli xəstəliyin Pakistan, Suriya və Kamerundan qonşu dövlətlərə yayılması halları qeydə alınmışdır.

Xəstəliyin qurbanları, əsasən, beş yaşınadək uşaqlardır. Dünyada miqrantların kütləvi yerdəyişməsinə gətirib çıxaran çoxsaylı silahlı münaqişələr, sərhəd nəzarətinin zəif olması, vaksinasıyaya silahlı qruplaşmalar tərəfindən qadağa qoyulması və tibb işçilərinə hücumlar belə təhlükəli dəyişikliyin əsas səbəbidir”.

DST-nin rəhbər orqanının mayın 24-dək davam etmiş sessiyasında 2015-ci ildən sonrakı dövr ərzində vərəmin profilaktikası, müalicəsi və ona qarşı mübarizə sahəsində Qlobal strategiya da qəbul edilmişdir. DST-nin hesablamalarına görə, hər il dünyada vərəmə 8,6-9 milyon insan yoluxur, təqribən 3 milyon pasiyent müalicə olunmur, yarım milyon insanda çoxsaylı dərmanlara davamlı olan vərəm inkişaf edir. Hər il təqribən 1,4 milyon adam bu xəstəlikdən dünyasını dəyişir. Vərəm yoluxucu xəstəliklərdən ölüm hallarına görə İÇV/QİÇS-dən sonra ikinci yerdədir.

Bundan əlavə, sessiyada hər il təqribən 1,4 milyon insanın ölümünə səbəb olan hepatitə qarşı əlaqələndirilmiş qlobal fəaliyyət tələb edən qətnamə də qəbul olunmuşdur.

Vaksinlərə münasibətdə qlobal fəaliyyət planı, yeni doğulan körpələr arasında qarşısı alına biləcək ölüm hallarının aradan qaldırılmasına dair fəaliyyət planı, ana və südəmə uşaqların qidalanması, əlillik, uşaq sağlamlığı, dünyada ölüm hallarının əsas səbəblərindən biri olan qeyri-yoluxucu xəstəliklərin profilaktikası da müzakirə mövzusu olmuşdur.

AzərTAC

D VİTAMİNİNİN ÇATIŞMAZLIĞI ÖMRÜ AZALDIR

İsveç alimləri sübut etmişlər ki, günəş şüasından əldə olunan D vitamininin insan orqanizmində çatışmazlığı ömür müddətini azaldır

İsveç Kral Karolin İnstitutu alimlərinin tərtib etdikləri diaqramda orqanizmdə D vitamininin miqdarından asılı olaraq insanın ömür müddəti əks olunur. Tədqiqatda təxminən 30 min qadın iştirak etmişdir. Onlardan xahiş etmişlər ki, günəş altında nə qədər vaxt keçirmələri, günəş şüasından qorunma vasitələrindən nə dərəcədə tez-tez istifadə etmələri və solyariyə neçə dəfə getmələri barədə ətraflı gündəlik yazsınlar.

İsveç tədqiqatçıları araşdırmaların nəticələrinə əsasən, insanlara tez-tez günəş vannası qəbul etməyi məsləhət görürlər, çünki orqanizmdə D vitamini məhz ultrabənövşəyi şüanın köməyi ilə əmələ gəlir.

Lakin unutmaq olmaz ki, günəş şüaları altında uzun müddət olmaq da sağlamlıq üçün zərərli. Üstəlik, qədərindən artıq günəş şüası dəri xərçəngi əmələ gətirir.

MOZAIKA

PREZİDENT OBAMANIN DAHA BİR QEYRİ-ADİ FOTOSU

Prosedur qaydaları tez-tez pozan, protokol çıxışlarında etdiyi zarafatlarla yadda qalan ABŞ prezidenti Barak Obamanın daha bir qeyri-adi fotosu yayılıb

Sosial şəbəkədə yayılmış bu fotoda Barak Obama fəst-fud restoranlarından birində pıştaxtanın arxasından ön tərəfə keçməyə çalışır.

Pıştaxtanın qarşı tərəfində isə əksəriyyəti zənci olan 15 nəfərə qədər tikinti işçisi var.

Şəklin altında isə bu sözlər yazılıb: "Prezident Obama. Burger. Tikinti fəhlələri. Və hamısı".



ANJELİNA COLİ SİYASƏTƏ QOŞULUR

Məşhur Hollivud aktrisası Anjelina Coli bundan sonra özünü siyasətə həsr etmək istəyir



Aktrisa planları barədə Amerikanın ABC kanalına danışib. 5 il əvvəl heç bir halda siyasətlə məşğul olmayacağını desə də, indi fikrini dəyişib. Amma, eyni zamanda, bildirib ki, siyasət meydanında onu ciddi qəbul edəcəklərindən əmin deyil.

Aktrisa humanitar sahədə çoxillik fəaliyyəti ilə bacarığını təsdiq edib. O, humanitar missiya ilə Pakistana, Keniyaya, Sudana, Kosovoya və başqa ölkələrə səfər edib.

Coli siyasətdə ilk addımını keçən il Londonda "Böyük səkkizlik" in sammitindəki çıxışı zamanı atıb. Onda aktrisa dünya ictimaiyyətini müharibə bölgələrində qadınlara qarşı baş verən seksual zorakılıqla mübarizəyə səsləmişdi. Sammit çərçivəsində ölkələr məsələ ilə bağlı deklarasiya qəbul etmişdilər.

BRİTANİYADA VELOSİPED KÜÇƏLƏRİ OLACAQ

Yollarda hərəkət edən velosipedçilər arasında ölüm hadisələrinin sayını azaltmaq üçün Britaniya hökuməti adi hərəkət sxemlərini dəyişdirməyi qərara almışdır

Bu proqram çərçivəsində bəzi yollarda ikitəkərli nəqliyyata üstünlük veriləcəkdir.

Yenidənqurmada ilk olaraq London, Mançester, Birminhem, Nyukasl və Oksford iştirak edəcəklər.

"Euromag" xəbər verir ki, bu şəhərlər velosipedçilərin sayına görə liderlərdir.

Dünya təcrübəsindən məlumdur ki, Hollandiyada və Almaniyada bəzi şəhər küçələrində avtomobillərin hərəkəti qadağan olunsa da, xüsusi küçələrdə velosipedçilərin hərəkətinə icazə verilmişdir.

AZƏRBAYCANIN ƏN GÖZƏL QIZI SEÇİLDİ

"Miss Azərbaycan 2014" müsabiqəsinin final mərhələsi keçirilib



Müsabiqədə qalib gələn Cavidan Qurbanova Azərbaycanın ən gözəl qızı adına layiq görülüb. Ona sponsorlar tərəfindən hədiyyələr və "Miss Azərbaycan 2014" model sertifikatı verilib.

Cavidan Qurbanova iki il əvvəl Bakı Dövlət Universitetinin fizika fakültəsini bitirib. Sərgilərdə tərcüməçi (Azərbaycan, rus, türk, ingilis dilləri) işləyir. Reklam və kliplərdə çəkilir. İdmanla məşğul olur. Heyvanları, xüsusən itləri çox sevir. Zevs və Gera adlı iki iti var.

Azərbaycan gözəli deyir ki, gözəllik müsabiqəsində iştirak etmək onun uşaqlıqdan arzusu olmuşdur.

ƏN BAHALI BOŞANMA

Rus milyarder Dmitri Rıbolovlev keçmiş həyat yoldaşına 4,5 milyard dollar təzminat ödəyəcək

Bu barədə Cenevrə məhkəməsi qərar verib. D. Rıbolovlevin həyat yoldaşı Yelena Rıbolovlevanın iddiası ilə 6 il əvvəl başlayan boşanma prosesi, nəhayət, başa çatıb. Məhkəmə cütlüyün 13 yaşlı qızı Annanın da anasında qalmasına qərar verib.

Dmitri və Yelenanın 25 yaşında daha bir qızı var və o, valideynlərindən ayrı yaşayır.

Məhkəmə prosesindən sonra Y. Rıbolovlevanın vəkili Mark Bonnant bu boşanmanı "tarixdəki ən bahalı boşanma" adlandırır. O bildirir ki, D. Rıbolovlevin məhkəmənin nəticəsindən şikayət etmək hüququ var.

Qeyd edək ki, D. Rıbolovlev Fransanın "Monako" futbol klubunun sahibidir. Varidatını gübrə sənayesindən qazandığı üçün ona "Gübrə kralı" da deyilir. D. Rıbolovlev bu il "Forbes" jurnalının ən zəngin iş adamları siyahısında 8,8 milyard dollarlıq varidatla 147-ci pillədə qərarlaşıb.



OĞLUNA SULTANLAR KİMİ TOY EDƏN MƏMUR İŞDƏN ÇIXARILDI

Türkiyənin Bursa şəhərinin valisinin müavini Mehmet Özcan oğluna Osmanlı sultanı kimi sünət toyu edib



Türkiyə mətbuatının verdiyi məlumata görə, M. Özcanın bu hərəkəti sosial şəbəkədə sərt etirazla qarşılanıb. Bursa Valiliyindən verilən açıqlamada qeyd olunub ki, valinin müavini artıq işdən çıxarılıb. Onun yaş həddi ilə əlaqədar təqaüdə göndərildiyi bildirilir.

M. Özcanın övladına etdiyi toy məclisi fotoqrafların da diqqətindən yayınmayıb. Həmin məclisdən çəkilən fotolar Bursa valisi Karaloğlunun da narahatlığına səbəb olub.

TÜRKİYƏ GÖZƏLİNİ SEÇDİ

Mayın 27-də "Miss Türkiyə - 2014" gözəllik yarışına yekun vurulub

Əminə Gülşə adlı iştirakçı Türkiyənin "ən gözəl qızı" seçilib.

Əminə Gülşə İsveçdə anadan olub. 21 yaşındadır. Boyu 178 sm-dir. "2014 Elidor Miss Türkiyə" yarışına İzmirdən başlayıb.



PUTİN QADAĞAN ETDİ

Rusiya prezidenti Vladimir Putin qeyri-etik sözlərin istifadəsini qadağan edən qanun imzalayıb



Qanuna görə, incəsənət əsərlərinin və xalq yaradıcılığının nümayiş etdirilməsi, həmçinin ədəbi əsərlərin teatrlarda və mədəni maarifləndirici tədbirlərdə oxunması zamanı söyüşdən istifadə etmək olmaz.

Qanunu pozan vətəndaşlar 2 min, vəzifəli şəxslər 5 min, hüquqi şəxslər isə 50 min rubl həcmində cərimə ediləcək.

Qəbul olunmuş qanuna görə, eyni zamanda qeyri-etik ifadələr televiziya və radio efirində, kinoda da yasaqdır. Ana-bacı söyüşü olan filmlərin prokatına icazə verilməyəcək.

Keçən ilin sonunda isə Rusiyanın Pabitə,

İnformasiya Texnologiyaları və Kütləvi Kommunikasiya Nəzarət Federal Xidməti yazılı və elektron KİV-də qadağan edilən sözlərin siyahısını yayımlamışdı:

Bura kişi və qadın cinsiyyət orqanının, cinsi əlaqə prosesinin və qadının əxlaqsız davranışının qeyri-etik ifadəsi daxildir.

BU ÖLKƏNİN PREZİDENTİ FUTBOL KLUBUNDA DA OYNAYACAQ

Boliviya Prezidenti Evo Morales milli birincilikdə çıxış etmək üçün "Sport Boys" futbol klubu ilə müqavilə imzalayıb

54 yaşlı dövlət başçısı 10 nömrə altında yarımmüdafiəçi mövqeyində çıxış edəcək. E. Morales ayda təxminən 214 dollar alacaq ki, bu da Boliviya minimum əməkhaqqına ekvivalentdir. Yeni üzv iş qrafikini ona imkan verəcəyi qədər komandanı dəstəkləyəcək. Dövlət başçısı dünyada peşəkar klubun oyunçusu olan ilk prezidentdir. E. Morales 2006-cı ildə Boliviya Prezidenti seçilib. O, öz ölkəsinin milli yığmasında fan-klubunun üzvüdür və bir çox səfər matçlarında iştirak edir.

Gözlənilir ki, karyerasındakı yeni mərhələ ona ilin sonunda keçiriləcək prezident seçkilərində reytingini qaldırmağa kömək edəcək.



TƏRƏFDAŞLIQ MÜQAVİLƏSİ İMZALANMIŞDIR

Mayın 21-də "Fairmont Baku" mehmanxanasında "Bakı-2015" Avropa Oyunları Əməliyyat Komitəsi ilə "Procter&Gamble" şirkəti arasında tərəfdaşlıq müqaviləsi imzalanmışdır



Mərasimdə çıxış edən Avropa Oyunları Əməliyyat Komitəsinin baş icraçı direktoru, Azərbaycan Respublikasının gənclər və idman naziri Azad Rəhimov Avropa Oyunlarına hazırlığın yüksək səviyyədə getdiyini diqqətə çatdırmışdır. Bildirmişdir ki, Avropa Oyunlarının birinci rəsmi tərəfdaşı kimi "P&G" şirkətini alqışlayıram. Ümid edirəm ki, bu əməkdaşlıq ümumi işimizə öz töhfəsini verəcək və hər iki tərəf üçün uğurlu olacaqdır.

Avropa Oyunları Əməliyyat Komitəsinin kommersiya məsələləri üzrə direktoru Çarli Vijeratna müqavilənin əhəmiyyətini yüksək qiymətləndirmişdir. Qeyd etmişdir ki, P&G-nin böyük idman yarışlarına sponsorluq etmək baxımından böyük təcrübəsi vardır. Beynəlxalq Olimpiya

Komitəsi ilə tərəfdaş olan şirkətin "Bakı-2015" ilə əməkdaşlığı bu mötəbər yarışın təşviqinə öz töhfəsini verəcəkdir.

P&G-nin Azərbaycan nümayəndəliyinin direktoru Tayqun Günay əməkdaşlıqdan məmnunluğunu ifadə etmişdir.

Şirkətin yaranma tarixi və fəaliyyətindən bəhs edən T.Günay şirkətin Azərbaycanda həyata keçirdiyi sosial yönümlü layihələr barədə məlumat vermiş və videoçarx nümayiş olunmuşdur.

Sonra Azad Rəhimov və Tayqun Günay tərəfdaşlıq müqaviləsini imzalamışlar

AVROPA OYUNLARI ƏMƏLİYYAT KOMİTƏSİNİN YENİ BAŞ İCRAÇI DİREKTORU TƏYİN EDİLDİ

Britaniya Olimpiya Assosiasiyasının və İsveç Şəhər Futbol Klubunun keçmiş baş icraçı direktoru Saymon Kleq mayın 8-də Əməliyyat Komitəsinin baş icraçı direktoru təyin olunmuşdur

S. Kleq bu vəzifədə Cim Keri əvəz edib. O, həmin gün keçirdiyi mətbuat konfransında deyib:

"Tamamilə əminəm ki, "Bakı-2015" Avropa Oyunları çox yüksək səviyyədə keçiriləcək, çünki Bakıda çox peşəkar bir komanda formalaşdırılıb". Trend-in məlumatına görə, bunu "Bakı -2015" Avropa Oyunları Əməliyyat Komitəsinin yeni baş icraçı direktoru Saymon Kleq bu gün keçirdiyi mətbuat konfransında deyib.

S.Kleq qeyd edib ki, dünyada çoxlu sayda böyük yarışlar keçirilsə də, "Bakı-2015" Avropa Oyunları kimi yarışların keçirilməsi təcrübəsi demək olar ki, yoxdur: "Lakin bu bizim qarşımıza çətinliklər çıxarmır, çünki biz burada yeni ideyalar, yeni təşəbbüslər ortaya qoyuruq və mən bütün Komitə üzvlərini həvəsləndirirəm ki, yeni innovativ ideyalar ortaya qoysunlar. Burada qazanılacaq yeni təcrübələr gələcəkdə də bu cür yarışların keçirilməsində istifadə ediləcək".

O, yarışların təşkili üçün ayrılan vaxtın az olduğunu vurğulayaraq bildirib ki, bu, yarışların keçirilməsinə heç bir maneçilik törətməyəcək: "Düzdür, bu Oyunların keçirilməsi üçün çox az vaxt verilib. Lakin düşünürəm ki, ölkə Prezidentinin tam dəstəyi ilə biz təşkilati prosesləri müvəffəqiyyətlə həyata keçirəcəyik. İndiyə qədər şahidiyəm ki, yarışların keçirilməsi üçün çox güclü bir baza yaradılıb. İndiyə qədər həyata keçirilən, planlaşdırılan işlərin səviyyəsindən çox razıyam".S.Kleq Azərbaycan idmançılarının da yarışlarda yüksək nəticələr nümayiş etdirəcəyinə ümidvar olduğunu bildirib.



“BİZİM OLİMPİADA” FOTOMÜSABİQƏSİNİN QALİBİ

*AzərTAc-ın fotomüxbiri İlqar Cəfərov B.N.Yeltsin adına
Rusiya Prezident Kitabxanasının “Bizim Olimpiada” fotomüsabiqəsinin qalibi olmuşdur*

Mükafatların təqdim edilməsi mərasimi mayın 19-da Sankt-Peterburqda keçirilmişdir. AzərTAc-ın fotomüxbirinin işləri müsabiqəyə təqdim edilmiş 1500 foto şəkil arasında ən yaxşılarından hesab edilmişdir. İlqar Cəfərov “Daha sürətli! Daha yuxarı! Daha güclü!” və “Sankt-Petreburqun Olimpiya ənənələri” nominasiyalarında qalib gəlmişdir.

Müsabiqə 2014-cü il yanvarın 24-dən martın 24-dək keçirilmişdir. Müxtəlif ölkələrdən 300-ə yaxın iştirakçı öz işlərini müsabiqəyə göndərmişdi. Onların arasında Azərbaycan, Bolqarıstan, Belarus, Almaniya, Qazaxıstan, Ukrayna və Rusiya nümayəndələri vardı. Müsabiqəyə yekun vuran münisflər heyətinin sədri Rusiya Qəhrəmanı, altı dəfə Olimpiya çempionu Lyubov Yeqorova idi.

Müsabiqənin final mərhələsinə çatmış bütün işlər Prezident Kitabxanasının Olimpiya Kolleksiyasına daxil ediləcək.



VYETNAMIN ASİYA OYUNLARI KEÇİRMƏYƏ ... PULU ÇATMADI

Vyetnam hökuməti 2019-cu il Asiya Oyunlarını keçirməkdən imtina edib

Lent.az-ın məlumatına görə, səbəb tədbirin təşkili üçün vəsaitin olmaması və Oyunlar zamanı çətinliklər yaranacağı təqdirdə, ölkənin imicinin korlanma riskidir.

Ölkə rəsmiləri bildiriblər ki, Oyunlar lazımı qaydada keçirilsə, ölkənin müsbət obrazı yaranar və dünyada mövqeyinin yüksəlməsinə xidmət edər. Hazırlıq lazımı səviyyədə olmayacağı təqdirdə isə bu, işlər əks effekt verə bilər. “Vəsaitimiz məhduddur və

daha prioritet vəzifələr üçündür” deyərək hökumətin bəyanatında vurğulanıb.

Qeyd edək ki, idman obyektlərinin tikintisini və lazımı infrastrukturunu nəzərdə tutan Oyunların keçirilməsinə hazırlıq Oyunları təşkil edən ölkədən milyardlarla dollar xərc tələb edir. Asiya Oyunları qitənin bütün ölkələri arasında 1951-ci ildən keçirilir. Oyunlara nəzarəti Beynəlxalq Olimpiya Komitəsi həyata keçirir.

İRAN MƏTBUATI “ATLETİKO” FORMASINI TƏHRİF ETDİ



*İspaniyanın "Atletiko Madrid" klubunun
Çempionlar Liqası və La Liqadakı uğurlu
çıxışı dünya mətbuatında ən çox müzakirə
olunan mövzulardandır.*

Azxeber.com-un verdiyi məlumata görə, İran mətbuatı da madridlilərinin uğuruna geniş yer ayırıb. Maraqlısı isə odur ki, bəzi İran qəzetləri və saytları yayımladıkları şəkillərdə "Atletiko Madrid" futbolçularının formasında ki "Land of Fire Azerbaijan" sözünü çıxarıblar. Həmin fonu və onun orijinal variantını təqdim edirik:

FİFA GƏLİRLƏRİNİ AÇIQLAYIB

FİFA 2013-cü ilin nəticələri üzrə maliyyə hesabatının bəzi təfərrüatlarını açıqlayıb

Beynəlxalq federasiya ötən ili 72 milyon dollar həcmində mənfəətlə başa vurub. Bildirilir ki, hazırda FİFA-nın hesablarında 1,432 milyard dollar saxlanılır.

FİFA-NİN PREZİDENTİ “QARABAĞ”I TƏBRİK ETMİŞDİR



*FİFA-nın prezidenti Yozef Blatter mayın 3-də
AFFA-nın prezidenti Rövnaq Abdullayevə məktub ünvanlamışdır*

AzərTAc xəbər verir ki, Y.Blatter məktubunda dünya futbol ictimaiyyəti adından “Qarabağ” klubunu Topaz Premyer Liqasının 2013/2014-cü il mövsümünün qalibi olması, UEFA Çempionlar Liqasına vəsiqə qazanması, gözəl oyunu ilə azarkeşlərinə böyük sevinc yaşatması münasibətilə təbrik etmiş, komandaya daha böyük uğurlar arzulamışdır.

BRÜSSELİN DİVARLARINDA VÜQAR HƏŞİMOVUN QRAFFİTİLƏRİ

*“Street art” (“Küçə sənəti”) ilə məşhur olan
Brüsselin divarlarında artıq Vüqar Həşimovun da
simasına rast gəlmək mümkündür*

AzərTAc xəbər verir ki, bu ilin yanvarında 27 yaşında dünyasını dəyişmiş azərbaycanlı qrossmeystri qraffitiləri şəhərin bir neçə hissəsində naməlum artist tərəfindən çəkilmişdir. Qraffitidə “RİP Gashimov”, yəni “Yerin behişt olsun, Həşimov” yazılmışdır.

Xatırladaq ki, Vüqar Həşimov Brüssel küçələrini bəzəyən ilk azərbaycanlı deyil. Cazmen Əzizə Mustafazadənin də Belçika paytaxtında “öz divarı” vardır.



FİFA DÜNYA ÇEMPİONATINDAN 4,5 MİLYARD DOLLAR QAZANACAQ

FİFA Brazilyada keçiriləcək dünya çempionatından xeyli gəlir əldə edəcəyini gözləyir

Bu barədə qurumun baş katibi Jerom Valke məlumat verib. O, FİFA-nin 4,5 milyard dollar gəlirə ümid etdiyini vurğulayıb. Bu zaman ali futbol qurumunun turnirin keçirilməsinə 2 milyard dollar xərclədiyi qeyd edilir.

ALLAH RƏHMƏT ELƏSİN!

Xəzər Universitetinin kollektivi universitetin müəllimi Zivər Hüseynovaya anası

Gülyetər Hüseynovanın

vəfatından kədərləndiyini bildirir, dərin hüznə başsağlığı verir.
Allah rəhmət eləsin!